

...DIMAS
...PLAUKU.
...ant galvos?

...id?
...išgydyt ligas?
...ir randa-
...galva pa-
...išgydyti. Jeigu
...o bus išsių-
...o plaukai sten-
...duoles nesun-
...okite parasyti
...cento. Turin-
...onų nuo žmo-
...pas:

...th st.
...ooklyn, N. Y.

...tai.
...Ė, keliau-

...Easton, Pa.

...S
...Pittsburg, Pa.

...S
...Scranton, Pa.

...St., Baltimore,

...orcester, Mass.

...S
...y Haven, Conn.

...ingi.

...sveikinančios

...25c.

...auksnoti—25c;

...pinių kra-

...nistracija.

...n už dar-

...nas, likosi

...yla atiduo-

...Bylą ve-

...Phila., Pa-

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

THE LITHUANIAN WEEKLY

"KOVA"

Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FE-
DERATION OF AMERICA

[Incorporated April 28, 1908.]

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS

"KOVA"

Išleina kas Pėnynėia Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALISTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE

Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 27.

Philadelphia, Pa., 8 d. Liepos (July), 1910 m.

Metas VI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS.

[VAIRŪS STRAIPSNIAI.

J. B. S.	Ferrero dvasia neša pagiežą.....	325
"	Socialist Party.....	325
P. B.	Kaip yra šiandien.....	328
A-tis	Tikyba ir Socijalizmas.....	323

SAJUNGOS REIKALAI.

	Sekretoriaus pranešimai.....	329
	Įnešimas LSS. referendumui.....	330
	Pil. Kom. Tarimas No. 42.....	330
	" " No 43.....	330
	" " No 44.....	330
	V.K. Referendum No 12.....	331
A-tis	Bloga taktika.....	331

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

A. Žymontas	Benamio papasakojimas.....	332
Mokslaeivis	Mokslaeivio išpažintis.....	333
Špokas	Iš socialistų sostapilės.....	334
	KORESPONDENCIJOS.....	335

≡ PALAIMINTI APSIŠVIETĘ, NES JŲ PASAULE! ≡

Pagerinti savo buvi, tik per mokslą ir apšvietą tegalima!

AMERIKOJE, KAD NEMOKI ANGLIŠKOS KALBOS, tai nors apšvietę, geresnio darbo negausi, bet visada reikės vilkti sunkiausius darbus kaip jungą. Dabartinėj gadyne, kas nekalto laikraščio ir knygos, kiekvienas yra daugiau nieks, kaip dvi-kojis mūlas, nepaisant nors tamsybės apatulas, kapucinas „tėvas Kazimieras“ ir užtikrina visus tamsūnus, kad „tamsūnų yra karalystė dangaus“, tai yra mūlų išganimas. APSIŠVIESK, NE BUK MULKIS, PAGERYK SAVO BUVI, IŠMOK ANGLIŠKĄ KALBĄ. BUSI LAIMINGAS — DOVANAI!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščio, prikals, prisidūniant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t. y. „KOVA“, „LIETUVA“, „VIENYBĖ LIET.“ ar „LAISVAJA MINTI“ per istiaus metus; taip pat gaus dovanai garsiąją knygą „BALTRAMIEJAUS NAKTĮ“, verstą iš prancūzų kalbos, kurios kaina 75c. Ir dar „GRAMATIKA“ (MOKYTOJĄ) iš kurios išmoksi anglišką KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaustuja, jei užsirašyt iš rėdystės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisijus 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaltosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai dangintųsi ir lietuviai, kaip ir eventimtaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Garsiąją knygą „Raštą“ dar galima gauti, prisidūniant VIENA DOLIERUKĄ.

NAUJA SPAUSTUVE

Įrengėme taip puikiai ir su naujais pagerinimais, kad joje atliekame dailiai, greitai ir už prielaimą kainą įvairių įvairiausių spaudos darbų: konstitucijas, tiketus, programus teatrui ir baikiams, visokius apgarein., knygas ir tt. Spalvuotas darbas yra mūsų specialiaškumu. Norintieji turėti rūpestingai atliktą spaudos darbą kaip iš dailės, taip ir kalbos pusės, kreipkitės ypatingai ar laisku siuo adresu:

J. ILGAUDAS & P. GARMUS
1613 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Atsilmk savo senas skolas

Už 50c mėg prisijusime jums 22 [kopi-ruotus] laiskus vienoj knygoje jie duos jums progą atilmti senel užvilktas skolas tikrais pinigais. Jei jus norite atilmt savo pinigais, ką jum skolingi, siųskit 50 centų šiandie sekančiu adresu:

Federal Collection Company
PHILADELPHIA, PENNA.

Už apgarsinimus „Kovos“
Administracija neatsako.

THE LITHUANIAN WEEKLY „KOVA“ PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor

J. GRINIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
In all parts of the World

PRENUMERATA
visose dalyse sviete

One year	\$2.00
Six months	1.00
Three months	.50

Vienleims metams	\$2.00
Šešleims mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

„KOVA“

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

Telefonas, Keystone, Main 2958.

FIVE BROTHERS'

Pipe Smoking

TOBACCO

Rūkytojams pypkių geriausias vartoti pjaustytas tabakas «Five Brothers» galima gauti pirkt kiekvienoj krautuvėj.

5 ir 10 centu pakelis.

The American Tobacco Co.

“KOVOS” Spauštuvėj spaudinam visokius spaudos darbus.

Spauzdinam netik plakatus, tikietus ir programus baliams, bei teatram, netik visokius biznieriškus apgarsinimus, draugystėm ir klubam konstitucijas, bet ir visokias dideles knygas. Užsakyamus išpildom visuomet į laiką greit, gražiai, už labai prieinamą prekę. Turintieji kokį nors spaudos darbą, kreipkitės į «Kovos» spauštuvę kiekvienam laike ypatiškai ar per laiškus sekančiu antrašu: *KOVA 1815 E. Moyamensing ave. Philadelphia, Pa.*

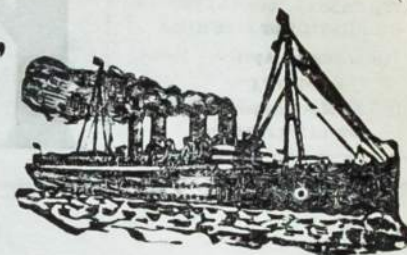
Pranešimas.

Šiomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. išleidimas N. 11 «**Darbininko Sveikata**», pagal daktarą A. Kats'ą, paršė P. Norkus. Talpina savyja naudingus pamokinius ir protingus patarimus, dėlei užlaikymo sveikatos darbininkui žmogui.

Todėl ją ir patariame kiekvienam darbininkui perskaitytyt, prekė 10 centų. Norintieji tą knygutę apturėt, prisiųskite «Kovos» administracijai, krasos ženkleis 10 c., nurodydami savo antrašą, o tuoj jum bus prisiųsta minėta knygelė.

M. Rosenbaum,

**SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.**

Parduoda laivakortes ant geriausų linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikietus į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

«KOVOS» Agentai.

- J. UDMINAS
Kazuno Aptiekoj, Shenandoah, Pa
- J. VISOCKIS
8139 Vincinunas Road, Chicago, Ill
- FR. GOLUBICKI**
Box 172, Melrose Park, Ill
- J. MATJOŠAITIS**
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
- G. A. PUPAUSKY & CO.**
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
- MATT SENKUS**
46 Knox St., Lewiston, Me
- A. M. RUKAS**
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
- J. ŠUKIS**
70 W. 25th St., Chicago, Ill.
- J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa.
- J. M. ŠIMKUS**
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
- A. A. REKLAITIS**
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
- SIMON KARALIUS**
342 Lenox St., Norwood, Mass.
- P. A. JETULEVIČIUS.**
Box 206 Lawrence, Mass.
- V. STRIGAS.**
3207 Salmon St., Philada, Pa.
- F. STASIUKELIS.**
Box 1588, Fitchburg, Mass.
- J. A. TILINDIS.**
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
- M. GELGOTA.**
1212 Buttonwood Philad, Pa.
- K. ARMINAS.**
Box 7 Willamston, Pa.
- J. ZALANSKAS.**
11 Charter, St Exeter, N. H.
- A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash
- A. UNGURAITIS.**
120 Grand, St. Brooklyn, N. Y.
- A. KAZEKEVIČIUS.**
PO. BOX 60, Edwards Ind.
- J. BINDOKAITIS.**
71 Henry St. Rochester, N. Y.
- M. K. ŽVINGILAS.**
18 Foley st., Bristol, Conn

DR. HARTMANN

UŽPRAŠO SERGANČIUS, SAKYDAMAS:

ATEIKITE ARBA PARAŠYKITE PAS MANE, AŠ IŠGYDYSIU; todėl, kad esu senas daktaras, pažinstu visokius ligas ir taip pat gyduoles, kurios gali geriausiai pagelbėti **Vyrams ir Moterims**, nes daug ligonių perleidžiu ir už tai turiu didelį patyrimą, geriau negu kokis kitas daktaras, garsiamjam New Yorke. Aš esu pasiryžęs sergančius gydyti, o sveikus mokyti, kaip užlaikyti sveikatą; todėl, kad be sveikatos žmogus yra nelaimingas, nes geriausias išganymas pasveikusiu pavelkslais; iš daugumos nors keletą čion patalpinu.

ir dangus turintis—gera sveikata.

A. VOLČIK, iš Matheson, Canada, Ont. Išgydytas nuo galvos skaudėjimo ir kurtumo.

MARĖ ZLATA, 577 Gibson st., Yongs-town, O. Išgydyta nuo skausmų vidurių ir moteriškų ligos silpnųjų.

GEO. SUNES, box 112, W. Pittsburg, Pa. Išgydytas nuo romatizmo, ir vidurių slogos ir kitų.

GUODOTAS DR. HARTMANN! Neteip seniai kaip aš naudoju Jūsų gyduoles, tai nuo jų greitai pasveikau, nors buvau sirgęs ilgą laiką, o kaip po operacijai hospitalolė g. Iėjau, tad jaučiausi blogiau. Jersey City ten daktarai nustoję buvo vilties mane išgydyti; bet Jūs darodėte, kad ne te. ašybė, išgydydami mane! Už tai širdingai dėkavoju Jums **VALENTINAS BERGOVIČ**, 350 Henderson st., Jersey City, N. J.

Todėl čia kalba žmonės, ką aš jiems padariau, per tai ir tau galiu teip padaryti. Rodos, kad geresnių darodimų negalima reikalauti!

SERGĖKIS nuo meškerės knygutės vadinamos „Vadovu į sv.“ nes yra tai teisingai „VADOVAS Į LIGĄ“, kurią siulu, tą brudą, suviliojimo **INSTITUTAS**.

Kad jautiesi nesveiku, tai netrotyk laiko, nesendink ligos, jei nori but išgydytu, tai kreipkis prie manęs, kurie gali ateiti ar atvažiuoti, tai užprašomi į mano ofisą asabiškai, o toliau gyvenanti parašykite lietuviškai kas kenkia, ant ko auliesi nesveikas,

atsišaukusius apsiimu išgydyti:

Reumatizmą, skaudėjimą sąnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir šonų. Užkietėjimą, skaudėjimą ir nedirbimą vidurių Galvos skanemą, širdies inketų ir plaučių ligas. Greito pallsio, sunkaus kvėpavimo, rlogų ir nusilpnėjusius vyrus. Didelio supykimo, dyspepsijos, nervų ligos, teipgi nuo jaunystės klaidų įgautų nesveikumų, sėklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užkrečiamų elaptų ligų. Telp-pat **MOTERŲ**: skausmingų mėnesinių, baltųjų tekejimo, gumbos ir visokių moteriškų ligų; nentbo: it kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, aš kad apsiimu tai ir išgydyti! šviežias ir užsienabjuelas ligas. Geriau, kad iš karto pas mane ateisiant m, pirmiau negu kur kitur; jei ne asabiškai, tai parašyk lietuviškai. Rasyk taip mokiti ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, isztirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra geriausios ir naujateio šezidimo, oapturėit sveikatą, be skirtumo kaip toll gyvenat. Aprasant ligą, klausiant rodoos **NUO DAKTARO**, visada adreesuoti ant mano vardo taip:

DR. F. HARTMANN,

218 East 14th St.

New York City, N. Y.

Ofiso val. nuo 11 isz ryto iki 1, nuo 2 iki 5 val. po p. Šventadieniais nuo 10 iki 1. Vakaraie Panedėl. ir Pėtn. nuo 7-9.

FERRERO DVASIA NESA PAGIEŽA.

PIKTADARIU klerikalų pramintas Franciškus Ferreras, kankinys už Ispanijos liaudies laisvę savo gyvastį budeliams neveltui atidavė.

Kulkos, kurios pervėrė jo krutinę, nenužudė jo dvasios, neišnaikino jo minties, kuri išmigo į žmonijos protus ir širdis. Atbalsai šuvių, kurie išplėšė mokslo vyrui gyvastį, sujudo visą civilizuotąjį pasaulį, nubudino iš fanatizmo miego ir prispaustąją, nualintąją Ispaniją. Ir nors valdžia su pagelba kunigijos nuslopino revoliucinį ūpą, bet neišnaikino revoliuciniškos idėjos, jos dvasia sykiu su Ferrero dvasia gyvena ir štai šiandien Ispanijoje toji dvasia išdidžiai pakelia savo galvą, grėšiant pagieža kruviniems budeliams.

Ferreras žuvo, nes stengėsi veikti priešingai viešpataujančio klerikalizmo norams, žuvo nes norėjo jis aptemdintą liaudį ištraukti iš juodojo vampyro-kunigijos nagų per suteikimą tai liaudžiai mokslo šviesos. Jo steigiamos svietiškos mokyklos viešpataujančiai kunigijai pasirodė negeistiniomis, nes jose žmonėms suteikiamas tikras mokslas, išvystantis žmonių mintis. Klerikališkieji išnaudotojai pamatę, kad liaudis besišviesdama pradės kada-nors apsisvalyti nuo hipnotizuojančios tamsybės, suprato, jog tie, kas žmonėms steigia mokyklas, patraukia savo pusėn ir žmones, griežėsi žmogžudiško įrankio, kad prašalinti iš tarpo žmonių tuos, kas tiems žmonėms nutraukia nuo akių uždaugalus.

Vienu iš tokių išliuosuotojų buvo nužudytasis Franciškus Ferreras, kuris steigdamas svietiškas mokyklas ir plėtodamas tarpe žmonių apšvietą, silpnino viešpataujančios dvasiškosios galybę. Todėl toji dvasiškoji kaip «pavojingąjį» matė reikalą nugalabinti, apskelbiant jį «baisiuoju anarchistu», tykojančiu ant viešpataujančiųjų galvų. Svietiškoji valdžia patarnavo dvasiškajai ir abi tovi valdžios išplėšė pasaulinį žmogų, kuris visą savo gyvenimą pašventė triūsni dėl žmonių minties išliuosavimo, kad greičiau nutrenkti nuo žmonijos rankų vergijos pančius.

Bet mirtis didvyrio, kurio paskutinis žodis buvo šauksmas: «lai gyvuoja laisva mokykla!» jo žudytojams nepasilieka tuo, kuo jie ją manė; neapsaugo jų nuo augančios žmonių pagiežos. Tą pagiežą tik per tatau sutvirtino. Protestai, kuriuos pakėlė visos civilizuotos pasaulis prieš piktadarystę svietiškos ir dvasiškos valdžios, tamsių žmonių masoje sužadino smarkų judėjimą priešai tos bjaurios piktadarystės išpildytojus, priešai apšvietos ir žmonių laisvės priešus — klerikalus.

Net pati Ispanijos valdžia, kuri iki šiol pataikavo kunigijos norams, pradeda pastebėti, kad žmonių bruzdėjimas ir neramumai kyla iš priežasties klerikalizmo sauvališko viešpatavimo, kad visuomenė neatleidžia už skriaudas, ir valdžia pasijuto nerandanti kitokio išėjimo kelio, kaip tik pasiduoti žmonių reikalavimams.

Žmonių judėjimas pagimdė Ispanijoje nepaprastus nuotikius, apie kuriuos praneša žinios. Tas judėjimas privertė Ispanijos valdžią, vedamą ant popiežijos politikos saito, suvaržyti klerikalizmo galę ir įtekmę. Valdžia pasijuto priversta uždaryti klerikalizmo mokyklas, kurias dar neseniai taip labai gynusi.

Taigi mirtis Ferrero pagimdė tą žmonių judėjimą, kuris grumo savo pagieža už nekaltai pralietą kraują. Valdžia gelbėdama savo kailį išsižada savo piktos sesutes, pradėda neklausyti jos nlekšišku patarimų ir noroms—nenoroms pradėda pripažinti progreso reikalavimus.

Perverto budelių kulkomis žmogaus dvasia gyvena ir neša pagiežą. Ji nemirtinga veda kovotojus prie pergalės.

Kaip paskutinės žinios skelbia Ispanijos valdžia atmetusi popiežijos reikalavimus, sulyg kurių Vatikanas nenori išleisti iš savo nagų per daug metų juose laikytos šalies. Už tą jos reikalavimų

atmetimą popiežija, panašiai kaip ir svietiškos valdžios daro, pasiuntė Ispanijos valdžiai savo ultimatum, bet ir tų galutinių reikalavimų Ispanijos valdžia negal išpildyti. Klerikalai grumo formalizma kare; organizuoja suokalbius priešai valdžiai, kuri bando nusikratyti popiežijos įtekmę. Tečiaus laisvesnių pažiūrų žmonės nenusižada klerikalų grumojimo ir verčia valdžią su dvasiškoja pasielgti taip-pat, kaip pasielgė Francūzija, išvadydama iš vie-nuolynų dykaduonius ir paleistuvius, o juose įkurti svietiško mokslo mokyklas, kad liaudis galėtų apsišviesti ir suprasti savo skurdo priežastis.

Nėra abejonės, kad kovotojai už žmonių apšvietą ir išsiliosavimą iš po dvasiškosios globos, kurioje per daug šimtų metų ta tauta kentėjo ir šiandien yra suteršta dvasiškosios piktadarystės kruvinom dėmėmis, nuo savo kovos lauko nesitrauks patol, kol savo priešu neišvys pergalėtu. O ta pergalė neabejotinai ateina. Tą pergalę atveda nužudytojo Ferrero dvasia, kurią išnaikinti jokia galybė neįstengs.

Šiandien beveik visoj Ispanijoje kilo smarkus bruzdėjimas priešai visą klerikalizmą. Kai-kur būva net kruvini susirėmimai.

Taip tai pradėda griuti visur seno supuvusio svieto pamatai, o nauji progreso reikalavimai steigia naują surėdymo tvarką.

J.B.S.

HILQUITT.

Socialist Party.

Kad galima būtų, perskaičius tilpusį pereitame «Kovos» numerį straipsnį «Plyšimas Social Labor Party» ir šitą «Socialist Party», sulyginus, padaryti išvedimas, būtina reikia keletą žodžių pridėti pirma, negu pradėsime perpasakoti Morris Hilquitto aprašymą. Matėme, kad Socialist Labor Party'ją perskyrė pusiau apsakytos priežastis ir priešingą senai partijos valdybai frakciją atidavė į glėbį Social-Democratic Party'jai. Likusioji SLP. frakcija nors iki šiol da gyvuoja, bet ji vis eina silpnyn, kuomet naujoji, susitvėrusi iš socialistiškų elementų partija, pergyvenus taipgi daug įvairumų ir, priėmusi «Socialist Party» vardą, auga. Rodosi, pakaks atydziau pasižvelgti į SLP. ir SP. politiškame gyvenime veikimą, kad persitikrinti, katra iš tų dviejų partijų turi užtikrintą sau egzistenciją Jungtinėse Valstybėse, todėl vėčiau bus eit prie dalyko.

Vertėjas.

. *.* *.*

Socialistiškos Darbinikiškos Partijos politika, aprašyta pirmesniame skirsnyje, atgrąsino daugelį darbinikiškam judėjime veikiančių veikėjų, kurie skaitlingai pradėjo nešdintis iš tos partijos, o apart tųjų taipgi ir daugelį naujųjų socialistų nuo partijos atšaldė.

Taip tai praėjusio metšimčio paskutiniame dešimtmetyj laipsniškai atsirado naujas socialistiškias judėjimas šale S. Dar. P. Plėtojosi jis visoj šalyj ir turėjo įvairius pavidalus. Koncentravosi aplink tokių propagatorių, kaip J.A. Waylando savaitraščiai «The Coming Nation», o paskui «Appeal to Reason», kurie buvo išiplatinę taip, kad joks kitas socialistiškias laikraštis Amerikoje tame su jais susilyginti negalėjo. Naujas socialistiškias judėjimas apsi-reiškė įkurinėjimu socialistiškų kolonijų, kaip antai «Kooperatyviška Sodyba Ruskino», Tennessee valstybėj, taipgi steigimu nepriklausmingų socialistiškų ir pusiau-socijalistiškų klubų ir draugijų.

Tečiaus tam naujam socialistiškam judėjimui stoka buvo aiškių pažvalgų ir vidurinio jungtuvo; taigi būtina buvo reikalingas koks energiškas ir populiaris vadovas, kuris galėtų sujungti iš krikusius elementus ir suvienyti į vieną organizaciją. Tuos uždavinius išpildyti pagalios atsirado vyras ypatoje Eugenijaus V. Debs'o.

Debs'as visuomet buvo žmogumi radikališkų pažvalgų linkni draugijinių klausimų, o nuotikiai, kuriuos pergyveno didelio Chicagos streiko laiku, jo radikalizmą tik sutvirtino. Pasinaudodamas liuosu laiku, kuri jam duota, uždaran kalėjime Woodstock'e, Debs'as gavo progą studijuoti draugijinius uždavinius ir naujojo socializmo teorijas. Jo studijavimo rezultatu buvo tas, kad apleido kalėjimą jau su aiškiais socialistiškais pažiūromis.

Tečiau da renkant Jungtinės Valstybės 1896 metais prezidentą Debs'as rėmęs kandidatūrą W.J.Bryan'o, bet 1897 metais viešai apskelbė savo pasilikimą socialistu.

Amerikos Geležkelinė Sąjunga tuomet faktiškai pasiliovė gyvavusi, išskiriant nedidelį būrelį, kuris pasiliko Debs'o šalininkais. Tie likučiai buvusios seniau didelės organizacijos, susiorganizavo ant politiškių pamatų ir nusprendė susijungti su «Brotherhood of the Cooperative Commonwealth» draugija, kuri tuomet turėjusi socialistišką-utopijinę spalvą, ir buvo įsteigta per «The Coming Nation» redakciją.

Bendras suvažiavimas abiejų organizacijų atsibuvo berželio 18 d. 1897 metais Chicago mieste, o pasekme to suvažiavimo buvo atsiradimas naujos Amerikos sociališkos demokratijos «Social Democracy of America».

Siekiai ir pažiūros tos naujos politiškos partijos buvo iškart gana neaiškūs. Jos principų deklaracija buvo ištikrųjų socialistiška, bet svarbiausiu jos veikmės apsirėškimu buvo gana fantastiškas rėmimas kolonizacijos pliano. Naujas paleistas svietan tos partijos projektas. rėmėsi tuo, kad reikia apsigyventi katroj-nors valstijoje, paimti į savo rankas valdžią ir įvykdinti valstijoje socialistišką tvarką. Išrinkta kolonizacijinį komitetą, į kurį įėjo: pulkauninkas R.J.Hinton, iš Washingtono, W.P.Borland, iš Michigan valstijos, ir C.F.Willard, iš Massachussets valstijos. Surinkta pinigų nupirkimui žemės, ir gegužės mėnesyje 1898 metais komitetas apskelbė, kad jau viską suruošė ir partija įgysianti 560 akrų žemės Cripple Creek apielinkėj, Colorado valstijoje, užmokant 200,000 dolerių, iš kurių įmokėti gyvų pinigų pradžia reikėjo tik 5,000 dolerių.

Kolonizacijiniai Sociališkos Demokratijos projektai atidarė duris į partiją įvairiausios rūšies reformatoriams; į organizaciją pradėjo įeiti net kai-kurie įžymesnieji anarchistai, vildamiesi pasinaudoti proga savo teorijų propagandai.

Bet vienval partijoje augo ir stiprėjo spėkos susipratusių socialistiškų elementų. Daugelis narių, o net ir kuopų iš Social Labor Partijos perėjo į naują organizaciją, ir tie tai sykiu su kai-kuriais įžymiais Sociališkos Demokratijos vadovais, sekant Victorą L.Bergerį iš Wisconsin valstijos, pradėjo stengties pakeisti kolonizacijinius projektus paprasta socializmo propaganda ir politika.

Tokiose apystovose atsibuvo pirmutinis visuotinas Sociališkos Demokratijos suvažiavimas, berželio 7 d., 1898 metais. Į suvažiavimą suvažiavo 70 atstovų, atstovaujančių partijos 94 skyrius, ir tuoj galima buvo pastebėti, kad kils griežta kova linkui klausimo: politika, ar kolonizacija.

Pradėta debatai apkalbėjimu programinės komisijos raporto. Buvo du raportai: didžiumos, reikalaujančios atmetimo kolonizacijos projekto, o į jo vietą kad būtų varoma paprastoji socialistiška propaganda, ir antras mažumos, reikalaujančios vartyti kolonizacijinį darbą būtent kaip atsakančiausį partijos veikimą. Diskusija tęsėsi iki 2:30 valandai po pusaunakčio, o balsuojant 53 atstovai balsavo už mažumos reikalavimą, o 37 už didžiumos. Apskelbus balsavimo rezultata pergalėtieji apleido svietainę, palikdami kovos lauką kolonizatoriškai frakcijai.

Taigi toji frakcija nutarė savo programą, išrinko viršininkus ir po to įkūrė dvi mažos svarbos komunistiškas sodybas Washington valstijoje ir tyliai užbaigė savo gyvavimą.

Tuo tarpu 37 atstovai-pabėgėliai susirinko ir sutvėrė naują

partiją, kurią užvardijo «Social-Democratic Party of America». Atmetusi kolonizacijos reikalus, naujoji partija iš programos išmetė viską, kas buvo su utopijos spalva. Susiorganizavo kaip politiška socialistiškoji partija ir įkūrė abelną išpildantį biurą. Į tą biurą įėjo: E.V.Debs, Victor L.Berger, Jesse Cox, Seymour Stedman ir Friderikas Heath.

Per sekančius du metus jaunutė partija gangreit išaugo ir valstijiniuose bei lokalinuose rinkimuose pradėjo veikti kaip politiškoji partija; pastatė savus kandidatus į valdvietes Massachussets, New Hampshire, New York, Connecticut, Maryland, Illinois, Wisconsin, Missouri ir California valstijose. Gale 1899 metų partija savo atstovus išrinko į įstatymdavystės vietas: Jokubą F.Carey ir Liudviką M.Scates Massachussets valstijoje; tą pat metų gruodžio mėnesyje social-demokratiai mieste Haverhill, Mass., išrinko socialistą Joną C.Chase miesto majoru, o C.H.Coulter'ą, taipgi social-demokratų kandidatą išrinkta burmistrų mieste Brockton, Mass. Partijai pavyko išrinkti savus kandidatus kai-kur į miesto tarybas bei mokyklų direktorius Massachussets ir Wisconsin valstijose. Pirmutiniam partijos visuotiniam suvažiavime mieste Indianapolis, kovo 6 dieną, 1900 metais buvo atstovaujama 5,000 narių.

Atstovybės sistema suvažiavimuose buvo gana nepaprasta. Kiekvienas narys turėjo teisę savo parašu paremti mandatą vieno delegato, kurį norėjo matyti suvažiavime, ir kiekviens delegatas suvažiavime turėjo tiek balsų, kiek parašų turėjo ant savo mandato.

Pirmutiniam suvažiavime buvo 67 delegatai, o skaitlius parašų, patvirtinančių jų mandatus pasiekė 2,136.

Svarbiausiu klausimu tame suvažiavime buvo: susivienijimas su Rochesterine Soc. Labor Party frakcija (kuri kaip jau žinome atsimete nuo savo partijos. Vert.). Antrą dieną posėdžių tos frakcijos prisiūstoji komisija, susidedanti iš Makso Hayes'o, iš Ohio valstijos, Jokubo Harrimano, iš California valstijos ir Mauriceo Hillquito iš New York'o padavė savo įnešimą. Rimti argumentai, kuriais toji komisija rėmė savo nuomonę apie suvienijimą socialistiškų spėkų, ir perstatymas naudingumo, koks galima aplaikyti susivienijus, buvo priimami karštu delnų plojimu. Delegatų didžiuma į suvažiavimą pribuvo jau su išdirbta nuomone link to klausimo. Jiems bereikalingais buvo net prirodinėjimai susivienijimo reikalingumo, nes patįs buvo persitikrinę, kad toks susivienijimas labai yra reikalingas, taigi reikalavo, kad kuoveikiausiai jis įvyktų.

Tečiau toks entuzijastiškas sumanymo priėmimas buvo tik iš pusės daugelio delegatų. Kiti ypatingai partijos vadovai statė savo išlygas, nes vardas Social Labor Partijos buvo nesmagiai skambančiu; abejota apie norinčiųjų susivienyti intencijos tikrumą, bijodamiesi, kad neužkenkti naujai social-demokratiškai partijai. Todėl reikalavo, kad susivienijimo projektas būtų nuodugnai ir visapusiškai apsvarstytas. Sutikta išrinkti iš Social-demokratiškos partijos komisiją iš 9 narių, kad bendrai su S.L.P. atsimetusios frakcijos komisija apdirbti susivienijimo projektą, apsvarsčius pirma frakcijos suvažiavime Rochesteryj priimtą tame reikale rezoliuciją. Taipgi reikalauta, kad abiejų komisijų darbo rezultatas būtų atiduotas galutinam nubalsavimui abiejoms partijoms paskirim, taip kad jeigu viena iš jų nepriimtų sumanymo, būtų galima jį atmesti. Apart to reikalauta, kad ir įvykis susivienijimui partijos vardu liktų Social-demokratų Partija.

Visi tie reikalavimai, statomi iš S-d. partijos pusės, sukėlė smarkius ginčus ir 1366 balsais prieš 770 likosi jie atmesti. Po to išrinkta 9 narius į komisiją, kuriai suteikta neaprubežiuotą įgaliojimą apspręsti sykiu su padavusios sumanymą frakcijos komisija susiveinijimui šlygas. Dėl užtvirtinimo santaikos traktato nutarta pastatyti į Jungtinių Valstybių prezidentų kandidatus E.V.

Debs'ą, o Jokubą Harrimaną, narį SLP. frakcijos ir vice-prezidentų kandidatus.

Bendra abiejų partijų komisija susirinko kovo 25 dieną, 1900 metais New Yorke ir darbas suvienijimo dviejų partijų prasidėjo.

Social-demokratų partiją atstovavo: Jonas C. Chase, Jokubas F. Carey, Margarita Haile, Friderikas Heath, G. A. Hoehn'as, Seymour Stedman, Wilhelm Butscher ir W. P. Lonergan. Viktoras L. Bergeris taipgi buvo išrinktas komisijon, bet nedalyvavo.

Soc. Labor Party frakciją atstovavo: Max Hayes, Jokubas Harriman, M. Hillquit, F. J. Sieverman, J. Mahlon Barnes, G. B. Benham, C. E. Fauner, W. E. White ir N. J. Stone.

Konferencija tęsėsi per išties dvi dienas, o klausimas statutų pavadinimo, ir kandidatų ir partijos programos klausimus svarstyta labai nuodugnai. Link pastarųjų dviejų punktų beveik jokie ginčai nekilo. Užtvirtinta kandidatūras Indianopolis suvažiavimo pastatytųjų ir kandidatų draugų, o Rochesterio suvažiavimo deklaraciją pripažinta už naujos partijos principus. «Reikalavimus» gi, suformuluotus per Soc-dem. partiją, priskirta kaip priedą prie programos.

Bet klausimai: partijos užvardijimas ir vieta centralinio biuro iššaukė gan ilgus ir kartais aštirus ginčus. Soc.-d. partijos atstovai reikalavo, kad būtų paliktas jų partijos vardas, netik jau dėlto, kad to reikalauja pats sentimentas, bet ir iš praktiškos pusės žiūrint tvirtinta, kad vardo keisti negalima. Antroji gi pusė reikalavo, kad suvienyta partija priimtų vardą Suvienyta Socialistų Partija, kas vaizdžiau charakterizuotų naują organizaciją. Galų gale padaryta kompromisą ir nutarta abu tuodu «reikalavimus» palikti abelnam nubalsavimui abiejų partijų.

Centraliniam biurui vietą išrinkta Springfieldą, Massachusetts valstijoje, ir suorganizuota abelna provizorinį komitetą iš dešimčio narių, kurių vieną pusę turėjo išrinkti viena partija, kitą gi — kita. Pati komisija, abelnai imant, veikė gan sąlydžiai, o pasibaigiant jos posėdžiams suvienijimas dviejų partijų buvo faktiškai kaipi atliktas. Liko tik formališkumai: paduoti jos nuveikimo rezultatą visuotinam balsavimui. Bet vėl atsitiko netikėtinas dalykas; vos praėjo viena savaitė nuo komisijos bendro darbo atlikimo, — kas rodėsi užganėdijo abi pusi — kaip štai S.-d. partijos išpildantysis komitetas apskelbė savo atsišaukimą, kame užmetė SLP. atstovams prigavystę ir šaukė s.d. partijos narius, kad sutartį atmetų.

Tas atsišaukimas sukėlė smarkius protestus ir ginčus abiejose partijose. Kada pagalios to atsišaukimo klausimas prirengta paleisti balsavimui Soc. dem. partijos viršininkai apreiškė, jog nariai tos partijos susivienijimo sumanymą atmetė 1,213 prieš 939 balsais, ir kad s.d. partija ir tolesniai pasilieka atskira.

Tecias tas apreiškimas ginčų neužbaigė. Susivienijimo šalininkai, tarpe jų ir nariai s.d.p. Susivienijimo Komisijos tą pasieligimą nepripažino už teisingą ir reikalavo, kad ta centro valdyba neturėtų teisės atstovauti partiją, ir antru kartu balsavo ant susivienijimo sutarties. Kada sutartį užtvirtinta, tuojaus imtasi prie realizavimo sutarties punktų gyvenime.

Nežinia ar tai dėl nuraminimo susivienijimui priešingųjų elementų, ar dėl kokių kitų priežasčių, gana kad visuotinu balsavimu priimta suvienytai partijai vardą Social Democratic Party. Tokiu būdu chaos amerikoniškame socialistiškame judėjime pasiekė augščiausį laipsnį. Lygiai kaip Socialist Labor Partija, taip-pat ir Social Democratic Partija buvo plyšusios į dvi pusi. Pirmutinė iš jų savo centralinį biurą turėjo New Yorke, antra gi turėjo du: Chicagoj ir Springfield, Mass.; kiekviena iš tų partijų ir jų frakcijų turėjo savo centralines valdybas ir kiekviena kovojo prieš kitą. Rodės lyg kaip kad dėl didesnio užakcentavimo tos besensinės situacijos prisiartino ir prezidento rinkimai. Socialistiškų kandidatų vardų pasirodė visa litanija. SLP. «valdybos

frakcija» pastatė savus kandidatus: Juozą F. Malloney, iš Massachusetts valstijos ir prezidentus, o Val. Remmel'į, iš Pennsylvanijos ir vice-prezidentus. Atsimeteliū nuo SLP. frakcija buvo pastačiusi ir kandidatus Harrimaną ir Hayes'ą, bet kaip augščiau minėjome kandidatus pakeista Debsu ir Harrimanu. Tas vienok tapo tik iš spėjimo, kad SLP. frakcija susivienysianti su social-d. partija, bet dabar kad pasirodė, jog apie susivienijimą nėra sutarties, pasirodė kad Chicaginė frakcija nelinki turėti savo kandidatų Jokubą Harrimaną, o Springfieldinė frakcija — E. V. Debsą. Soc.-dem. partijos priešingosios frakcijos galų gale šiaip-taip susitaikė kaslink kandidatų ir paliko juos neatmainant. Nežiūrint į tokį padėjimą abi frakcijos varė agitaciją su dideliu užsidegimu ir energija ir ant jų kandidatų pirmu sykiu Social-demokratų partijos statytų, pripuolė 97,730 balsų, arba daugiau, negu social-darbinikiška partija kada-nors gavo.

Bendras darbas abiejų S.D. partijos frakcijų dėl agitacijos už bendrus savo kandidatus buvo kur-kas naudingesniu, negu kad pats susivienijimas su SLP. frakcija. Tas bendras darbas suartino ir supažindino narius ir tą neapribuotą neužsitikėjimą, koks tarpe jų buvo, tas darbas prašalino. Po užbaigimo rinkimų kovos jau nebuvo jokios priezasties tolesniai paskirum gyvuoti, todėl chicaginės frakcijos centro valdyba išleido savo atsišaukimą, sušaukiant bendrą suvažiavimą visų socialistiškųjų organizacijų, kad suvienyti į vieną partiją. Atsišaukimui atsakė Springfieldinė frakcija, keletas nepriklausmingų lokaliųjų ir valstijinių organizacijų — faktiškai visos socialistiškos — išskyrus Naujorkinę Social Labor Partijos frakciją, kuri pasiliko nuošaliai. Liepos 29, 1901 metais suvažiavus toms organizacijoms Indianopolise pasirodė, kad dalyvaujančios suvažiavime organizacijos turė 10,000 narių. Ir šiame suvažiavime laikytasi įvykdintos pirmesnio suvažiavimo atstovybės sistemos. 124 delegatai turėjo mandatus nuo 5683 narių. Springfieldo frakcija turėjo 68 atstovus, atstovaujančius 4798 narius; Chicagos frakcija 48 delegatus, atstovaujančius 1396 narius; tris nepriklausmingos organizacijos, turinčios išviso 352 narius, suvažiavimam atsiuntė 8 delegatus.

Suvažiavimas atmindamas nepasekmingumą Susivienijimo Komisijos darbo, nusprendė šiuo kartu vengti visokių rizikų, bet stengtis neatidėliojant galutino susivienijimo darbą atlikti.

Turint tą tikslą omenėje priimta naują programą. Centralinės valdybos biurą perkelta į St. Louis ir centraliniu sekretorium išrinkta Leoną Greenbaumą, kuris nelošes da jokios svarbesnės rolės ikišiol buvusiuose nesutikimuose, todėl buvo abelnai pageidaujamu.

Suvažiavimas buvo didžiausia socialistų reprezentacija, kokia tik ikišiol galėjo būti Jungtinėse Valstybėse. Jame buvo žmonės, kurie aktyviškai dalyvavę visuose socialistiško judėjimo laikuose, o šale jų buvo prakilnų žmonės, kurie tik dadar stojo po socializmo vėliava. Socialistiška organizacija iš Porto-Rico turėjo suvažiavime savo atstovą, o dalyvavimas jame trijų negrų, kurie nepriklausė prie inteligentų, persiėmusiųjų dalyku, rodė, kad socializmas pradeda plėtoties ir tarpe juodosios rasos žmonių Amerikoje.

Tas suvažiavimas parodė taipgi, kaip daug traukije kelių metų socialistišką judėjimą persimainė. Iš 124 delegatų tik 25, t. y. apie 20% buvo gimimo svetimžemiai, visi kiti buvo čiagamiais amerikonais. Socializmas Amerikoje liovėsi būti šiltų kraštų augalu.

Suvažiavimas surinko į kruvą keletą atskirų ir biskų sąvytarijų antagoniškų organizacijų ir suvienijo jas į vieną partiją, kuriai likosi duotas vardas «Socialist Party».

Tik viena Soc. Labor Party «valdybos frakcija» atsiliko atskira, bet ji visgi ilgainiui taipgi turės susijungti.

Kaip yra šiandien.

Iš «Appeal to Reason», vertė P.B.

NĖ vienoj kovoj tarpe vergų ir magnatų, įstatymai neapsvars-
to, ar vergų pasielgimas yra teisingu ar ne. Jeigu darbi-
ninkai būtų priversti dirbti už dešimtį centų per visą dieną,
įstatymai nepripažintų jiems tiesą streikuoti, arba prikaltinti ki-
tus darbininkus nedirbti už tokią užmokestį, neigi įstatymai kada
nors pasakė, jog darbdaviai klysta: jie turi valią samdyti darbi-
ninkus, kokius jie nori,— užkrauti mokesčių už tavorus, kaip jiems
patinka, — mokėti už medegą, kiek jų loska.

Toki įstatymai. Sulyg tokių įstatymų darbininkai visuo-
met kalti; vergai visados peržengia įstatymus, jeigu jie drįsta pa-
siskusti. Darbininkų pasielgimas, kad ir būtų teisingiausias iš
doriškos pusės, bet vis bus klaidingas, iš teismiškos. Pagal įsta-
tymų, kaip jie šiandien surėdyti, darbdaviai yra absoliutiškais
valdonais jų savasties. Vieną ką vergai turi: tai jų darbo spēkos,
bet tas nėra tavoru, kol nebūva išseikvotos ant medegos, pasavintos
per magnatus, todėl įstatymai jį nepripažįsta kolei nepasilieka sa-
vasčia valdonų. Nėra tokių įstatymų, kurie palieptų darbdaviams
atiduoti ypatingą dalį darbininkams to, ką jie padirba.

Bet įstatymai sako, jogei parbdaviai gali samdyti, kas jiems
patinka ir tiek mokėti kiek jų loska. Gali parduoti arba laikyti
produktus, kaip jiems geriau; įstatymai vien rūpinasi darbdaviais,
taip kaip darė laikuose vergystės. Darbo unijos yra organizuoja-
mos daryti tą, ką įstatymai nepripažįsta teisingu, nežiūrint į tat,
kaip tas būtų teisinga.

Silpnumas darbo unijos programos yra tame, kad joje nėra rei-
kalavimo įstatymų, kurie jiems pripažintų nekurią dalį jų darbo
vaisiaus. Jie galėtų tokiu būdu priversti darbdavius jiems tą da-
lį atiduoti legališku būdu, vietoj streikuoti. Bet darbo unijos dar
nėra priėję prie šito susipratimo ir yra vedamos balsuoti už ypata
arba partijas, kurios atvirai priešinasi tokiems įstatymams.

Imkime dėl pavyzdžio Philadelphijos streiką. Įstatymai sa-
ko, kad pačto siuntiniai neturi būt stabdomi ir valdžia įsikišo į
streiką. Šita dalis įstatymų yra gera, bet neteisingai elgiasi tame,
kad nepasirūpina, idant darbininkai, kurie dirba prie gatvinio ge-
ežkelio, kad būtų užganėdinančiai apmokami, kaip kad kompa-
nija yra užganėdinta savo mokesčim už pervežimą pačto siuntinių.
Vieni yra apsaugoti įstatymais, kiti gi ne. Kada įstatymai sako,
jogei kontraktoriai turi gauti ypatingą užmokestį už kokį nebūk
darba, tai taipgi turėtų pasirūpinti, idant ir darbininkas gautų
savo dalį. Darbininkai, kurie dirba, yra kaip penkiosdešimtis
prieš vieną darbdavį, tai, rodosi, ištikro penkiosdešimtis turėtų
būti jeigu nedaugiau, tai nors tiek aprūpinti, kiek viena ypata.
Apskaitoma du milijonai organizuotų darbininkų; iš to skaičiaus,
beabejonės, galima sakyti yra vienas milijonas balsuotojų. Šie
pastarieji per pasidarbavimą galėtų prikaltinti antra-tiek, iš ko
tokiu būdu pasidarytų du milijonai balsų. Taip darydami jie ga-
lėtų paslūsti savo atstovus į kongresą bei legislatūrą. Jeigu jie
būtų susipratę, jeigu jie interesuotųsi savo gerove, tai jie atiduotų
savo balsą už socialistų partijos kandidatus, dėlei to, kad socia-
listų partija Jungtinėse Valstybėse, kaip ir kitose šalyse nori įves-
ti įstatymus, kurie apsaugotų juos pačius, kaip ir jų darbvavius.
Jeigu jie šitaip elgtųsi, tai per ateinančius rinkimus jie tris mili-
jonus balsų panaudotų dėl savo gerovės. Tada darbdaviai pama-
tytų parašą ant sienos ir greitai nuliptų nuo savo augšto žirgo.
Kapitalistai mato tame pavojų, ir todėl jie išleidžia milijonus tie-
siu ir netiesiu kelin, idant sulaikyti darbininkus nuo tokio jų pa-
sielgimo. Jie suranda ypata tarpe pačių darbininkų unijų, taip
kaip suranda legislatūrose bei teismuose, kurios jiems patarnauja
visokiuose jų reikaluose. Bet vienas dalykas yra neužginėjamas:

nė vienoj viešpatystėje dar nėra girdėta, idant socialistai būtų
pardavę darbininkus. Rods, šian ar ten atrasi silpną charakteri,
kuris susmuko, taip kaip atsitinka darbo unijose, bet pats judėji-
mas visados buvo teisingas ir talkomas, idant iškovoti įstatymda-
vystę dėlei viso pasaulio vergų. Todėl vergams yra įkvėpta baimė
per jų valdonus link socialistų ir jie bijosi šito judėjimo, nes melo
suprasti nemoka. Tada dėl darbininkų aušrinė tos garbingos die-
nos užtekės, kada jie balsuos, idant paimti įstatymus į savo ran-
kas ir panaudos tuos įstatymus dėl savo gerovės.

TIKYBA IR SOCIALIZMAS.

Daugumas nesusipratusių darbininkų sako, kad socializ-
mas yra geras daiktas, kad galima prieš valdžią ir prieš ponus
kovoti, bet kam šaliniožai-socialistai kimba prie tikybės,
kam eina prieš dvasiškiją? O jeigu jie (socialistai) taip da-
ro, tai yra bedieviai, ir tikintieji privalo šalintis nuo socializ-
mo. Socializmo priešai, kad palaikyti miniose tamsumą, dar
geriaus pasako: Socializmas, anot jų, esan netik bedievišku,
netik griaujantis tikėjimą, bet ir ardytojas šeimynos, naikino-
tojas doros ir meilės, kad socialistai yra ardytojai ramumo,
žmogžudžiai, paleistuviai ir ašisiai draugijos priešai, ir tt..

Tokias tai kalbas apie socialistus leidžia šiandien buržu-
azija ir kapitalistai su savo gaujomis agentų. Daroma tai
viešai, šaukiama ant socialistų per laikraščius, rodoma į juos
pinštai, kam šie esą toki «nedori», kam «griauja tikėjimą».
Kunigai bažnyčiose iš sakyklų tatau patvirtina,— na ir dre-
biam iš visų pusių purvais ir šašlavomis į akis tiems, išga-
moms socialistams. Ir tai daroma dėl to, kad atitraukti dar-
bininkus nuo socializmo, kad pakreipti jų klesinį susiprati-
mą kiton pusėn.

Ir didžiama darbininkų tam tiki. Nesusipratusi, neap-
šviesta, amžiais demoralizuota toji dorbininkų minia kaip
tikras nuolankus vergas klausosi ponijos, gauda paskalas ir
savaip aiškina socializmo mokslą.

Kad užbėgti toms visoms neteisingoms ir išmislytom pa-
sakoms už akių, socialistų jau nekartą buvo sakyta ir aiškin-
ta, laikraščuos ir knygelėse. «Rankpelnyj» iki šiol to daly-
ko nebuvo palatesnės kritikos, o vienok, reiktų pažvelgti į
taip opų klausimą šviesia akia. Ypač dabar, kuomet LSS.
Did. Brit. paradedo apimti platesnes darbininkų minias, ku-
met tos minios vis labiau ir labiau pradeda interesuotis soci-
jalizmo mokslu, reikalinga, kad tie nauji karžygiai įstojusieji
ar norinti įstoti į socialistų eiles, suprastų tą mokslą aiškio-
je prasmėje.

Pirmausia, socializmas su tikyba neturi nieko bendro,
ne tikybės išgriovimui tas mokslas išrastas: socializmą pa-
gimdė tik netikusi dabartinė tvarka ir išsivystantis milžiniš-
koje pramonėje kapitalizmas. Budamas visokio prispaudimo
priešu socializmas ir kovoja už tai, kad panaikinti privatišk-
ką savastį ir klesų višpatavimą, kad išliuosuoti darbo žmo-
nes š alginės vergijos ir suteikti visiems lygias privilegijas
ant žemės. Tikyba čia gali stovėti nuošaliai, gali buti palik-
ta tad kiekvieno žmogaus sąžinės privatišku reikalu. Nors ti-
kyba šiandien paversta tik žmonių kvailiuimo ir tamsinimo
įrankiu, politiška vertelgystė, paremta ant privalumo lobia,

vienok ne pati tykyba tame kalta. Per šimtmečius besinaudodami žmonių tamsumu, tikybos atstovai, kaip koki perkrikštai ir pačią tikyba iškraipė. Nebėra šiandien pas krikščienis tos meilės, kuri buvo pradžioje atsiradimo krikščionybės. Bažnyčia likosi tvirtu valdžios, kapitalizmo ir vergijos ramščiu.

Pažvelgkim tad ir į Lietuvos katalikiškąją dvasiškiją. Juk atsimename revoliucijos laikus. Kuomet sukilo pavergta liaudis prieš valdžią, tuomet atsirado pralotai Antanavičiai, Budžekos ir daugelis Lietuvos prabaščių stojo apginti me caro valdžios, kurstė brolių prieš brolių ir revoliucionierius apšaukė «maištininkais» ir liepė juos išdavinėti despotiškai valdžiai. Atsirado aplinkraščiai, atsišaukimai, visokios knygos valdžios ir net juodašimtiškos draugijos tam reikalui.

Ir taip, tikyba ir jos vadovai šiandien susiderino su prispaudėjais, ir susitarė kits kitą ginti. Pinigas dvasiškiems pasidarė brangesnis už Kristaus mokslą, pinigas likosi, kaip kokiu dievaičiu kunigų, kurie jį garbina iš dušios.

* * *

Tas, kas viršui pasakytą, tai tik trumputė ištrauka iš tamsių kunigijos darbų. Ir pavyzdžių tam nereikės toli ieškoti, tą atrasime šiandien kiekvienoj krikščioniškoj Europos viešpatystėj. Delto jų darbininkai nesidvykite, jeigu socialistai apskelbia svetui negražius kunigų darbus ir juos pačius pavadina patsidavėliais ir judošiais.

Vienok ir socialistams reikia buti atsargesniais, reikia tēmyti, kad kiekvieną žingsnį nužengus į priesaiką, nereiktų žengti atgal. Tamsi minia šiandien yra ta neišsilavinusi, jos protas atbukęs, prietaringas, ji neįstengia suprast socializmo mokslo, o tuomi socializmo priešai ir naudijasi. Užtūgū reikia tēmyti tos minios išsilavinimo eiseną, reikia žiūrėti, kad neužgauti jos fanatiškų jausmų. Ir socializmo priešai, užpuldami ant socialistų už «griovimą tikėjimo», liks sumušti jų pačių argumentais. Juk socializmas ištikro nera religijos prieš.

Kai—kurie vienok kaip tik daro atžagariai, tankiai net patys socialistai; sumaišo laisvamanybę su socializmu, kišasi per daug į religiją, užsiima vien kova su kunigais, lyg kad nerasdami ko geresnio veikti. Ypač draugai amerikiečiai yra pratę su kunigais kovoti. Menamų demokratų buvo net tvirtinama, kad laisvamanybė pagimdžiusi socialistus ir patį socializmą...

Teisybė, kai—kuriuose dalykuose negalima apsilenkti kunigijos ir tui čia gali man užmesti, kad es per daug užstoju dvasiškus. Vienok, atsižvelgiant į dabartinį darbininkų susipratimą,—kur—kas yra svarbiau plėtoti tų darbininkų tarpe šviesias klesnes jų pažvalgas ir išskinti tu klesų reikalų nevienodumą. Aštri religijos ir nuolatinė kova su kunigais, gali tik atšaldinti ir atstumti darbininkus nuo socializmo.

Todėl visi, kurie trokšta darbininkams įkvėpti socializmo idėją, kurie toje dirvoje darbuojasi, ar dar mano darbuotis, privalo atsimiti, kad tikyba ir socializmas—tai du dalykai su nepanašiais vienas kitam tikėjais: Tikyba nori palaikyti

ti tikėjimą žmonėse tikėjim—škų *) d gmy; socializmas gi nori ir kovoja už tai, kad žemė ir visa pramonės produkcija prigulėtų visuomenei, o ne pavieniams kapitalistams.

A—tis.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

176) Drg. M.M. Račintė pridavė nekuriuos dokumentus, kurie buvo užsilikę pas ją nuo buvusio P.K-to 1908-9 mm.; dokumentai bus priduoti LSS. Archivo Sutvarkymo K-jai.

177) Užklausta per drg. J.P. Varkalą, ar VIII rajonas mano rengti agitacijos maršrutą dėl drg. A. Baranaucko.

178) 1-mai kuopai pranešta, kad sulyg P.K-to Tar. 36, nebe-reikalaujama nuo jos jokios kvitos už pirtą «cutteri», kuri, kaip dalykas paaiškėjo, tai 1 ma kuopa paaukavo S-gai, o ne S-ga nu-pirko, kaip tai buvo pirmiau manoma.

179) Prisiųstą iš admin. brošiūrą «Darbininko Sveikata» perduota C S-rius pareigų pildytojui, A. Purviui.

180) «Kovos» adm. pranešta a) ką turi veikti sulyg P.K-to Tar. 39 «Rev. Dainų» išleidime ir b) kad nereikalautų jokio paliudijimo nuo 1-mos kp. už «cutteri», nes dalykas išsiaiškino.

181) p. P. Bukšnaitiui pasiūsta P.K-to paaiškinimas ant jo užkl. P.K-to Tar. 21.

182) Anglų Socialistų Partijos Išpildančiojo K-to užklausta: ar svetimkalbių sekretoriams—vertėjams būtinai yra reikalinga gyventi Chicagoje, arba jie gali gyventi ten, kur parankiau dėl kienvienos svetimkalbių socialistų organizacijos?

183) Anglų Socialistų Partijos Tautos Sekretoriaus, J. Mahlon Barnes pareikalauta: a) idant pridutų visus nurodymus ir išlygas linkui prisidėjimo prie Soc. Partijos, ir b) idant siųstų S-os Centrui savo (SP.) oficiališkus mėnesinius ir savaitinius pranešimus.

184) «Kovos» adm. pranešta, idant sustabdytų apgarsinimą «Kova & Co.», kol tas dalykas nebus aptartas per komitetus.

185) V.K-tui pasiūsta pranešimas linkui šaukiamos C.K-tų konferencijos.

186) Prisiūstas per «Kovos» Red. J. Stasiulevičiaus «Laiškas į Redakciją» pasiūstas Lit. K-tui.

187) S. Andziulaičio pareikalavimas apmokėjimo skolos pasiūstas P.K.

188) P.K-tui priduta visi dokumentai lytinti pirkimą literaturos nuo J.O. Širvydo.

189) «Kovos» adm. pranešta, ką turi pildyti pagal P.K. Tar. 44; apie tą taipgi pranešta «Kovos» spaust. zeceriams.

190) Pareikalauta «Kovos» adm., idant pridutų paliūdijančius faktus apie buvusio administratoriaus panaudojimą S-gos turto igijimui sau turto.

191) Rajono komitetams išsiuntinėta užklauso blankos dėl surengimo raporto.

192) Pranešimai idant prisilaikytų naujų taisyklių, priimtų per V. Suvaž. Protokolo referendumą pasiūsta: 1) «Kovos» Redakcijai, 2) II am Rajono komitetui, 3) L.K-tui ir 4) «Kovos» administracijai.

193) Drg. A. Barauauckas tuomtarpu randasi III Rajono ribose, ir praneša, kad užtruks ten iki galui liepos mėnesio, nes ten randasi daug darbo dėl agitacijos ir organizavimo.

N.Y. City 30, VI, 10. LSS. Centro sekr. Aug. Purvis

*) Tikyba yra paremta ir ant to, kad palaikyti dirbančioj žmonijoj nuqlaukumą, vergystę, vienok čia nevieta apie tai aiškinti.

Įnešimas LSS. Referendumui.

Kadangi*) pagal šiaudieninę referendumo taisyklę reikalaujama daug darbo nuo C.S.-riaus jo sutvarkyme ir daug vietos organe dėl apskelbimo pasekmių, o kadangi mūsų rajonų komitetai neturi jokio darbo, apart surengimo bėgije metų vieno, kito prakalbų maršruto, todėl mes LSS: 34 kuopa įnešame:

Kad referendumo tvarkymo būdas būtų perkeistas ir atliekamas sekančiai:

1) Centro Sekretorius prisiunčia referendumo (taipgi ir nominacijos ir rinkimų) blankas Rajonų sekretoriams.

2) Rajonų sekretoriai išsiuntinėja jas savo rajono kuopoms, kurios po nubalsavimo sugrąžina rajonų sekretoriams.

3) Praėjus balsavimo laikui Rajonų sekretoriai sutvarkę blankas, suskaitę balsus kiek už ir prieš iš viso rajono, pasiunčia Centro Sekretoriui.

4) Centro Sekretorius po praėjimui paskirto laiko dėl referendumo apskelbia pasekmes organe.

5) Kuopoms, neprigulinčioms į rajoną, ir pavieniams nariams referendumo blankas išsiuntinėja C.Sekretorius.

6) Balsavimo pasekmėse garsinasi, kiek kiekviename rajone balsavo už ir prieš, o neprigulinčių kuopų prie rajonų balsai garsinasi atskirai.

7) Balsavimo rezultata rajonuose kontroliuos kiekvienas rajonas, kaip jis ras geriau: ar tai balsavimo pasekmes pasiūs per kuopų krivulę, ar kiekvienai kuopai prisiūs kopiją, o konferencijose pertikrīs, ar tam panašiai.

Tvarkant referendumus tokiu būdu, apturėsime sekančius gerumus: a) susimąžis ant 8-10 sykių referendumo pasekmių blanka; ir b) susimąžis ant tiek-pat C.S.-riaus darbas.

(Panaši tvarka, kaip augščiau paduota yra vartojama Jungtiniame Valstybėse, visuotiniuose rinkimuose).

Pasarga. Šis įnešimas negali būt kritikuojamas per organą pirm jo parėmimo.

LSS. 34-tos kuopos Komitetas:

ANTSPAUDA

Organiz. M.J.Dunbrauckas,
Sus. sekr. J.K.Burokas,
Iždininkas J.S.Pruselaitis.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 30, VI, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 42.

P.K-tui:— Patarimas Kaip matoma iš pridutos per «Kovos» Administraciją LSS. konstitucijos, kuri buvo per Konst. Tv. K-ja priduta dėl referendumo, tai nėra sutvarkyta taip, kaip LSS. V-tas suvažiavimas pageidavo — kad visi Suvažiavimo nutarimai būtų surinkti per tam-tikrą, Chicagos kuopų išrinktą komisiją, ir priduoti Konst. Tv. K-jai (žr. V. Suv. Protokolą Ses. VII, parag. 5, «Kovos» N 27 09m). Apie tą, kad medžiagą dėl konstitucijos turi priduoti Chicagos kuopų komitetas, aš rašiau ir dabartinei KTK-jai, bet matomai ar tai ji visai nesiteiravo dėl tos medžiagos pas Chicagos komisiją, arba faktiškai Chicagos kuopos tuomi visai nesirūpiu, nes niekas apie tai nebuvo girdėti. Tad esant tokiam stovijei konstitucijos dalykui, kuris reikalauja greito atlikimo, ir kadangi beto randasi daugelis svarbių dalykų, kurie reikalauja atlikimo, nes per krivules negalima atlikti (kaip kiti dalykai paprastai atliekami), pav:

a) Susiviniėjimas su LSS.D.B. ir LSDP. dėl knygų išleidimo (žr. P.K-to Tar. 22, «Kovos» N 16 š.m).

b) Sutvarkymis administracijos.

c) Išdirbimas taisyklsų dėl skleidimo klesinio susipratimo ir

vedimo plačios agitacijos.

d) Sąjungos darbininkų algos ir daugelis kitų dalykų, tą imant į atydą visą augščiau pasakytą aš p a t a r i u:

Kad P.K-tas sušauktų draugę su Veik. ir Liter. Komitetais konferenciją, nes LSS. Suvažiavimas sulyg Ref. «II» šimet neįvyks.

Jums ir Soc. Revoliucijai tarnaujantis LSS. C.Sek. A. Purvis.
New York City 4 VI, 10.

Kadangi apart Centro Sekretoriaus nurodytų dalykų randasi dar kiti, kurių negalime atlikti atsakančiai per krivules, pav.:

a) pagerinimas S-gos finansų;

b) zecerių klausimas;

c) įsteigimas «Kovoje» laivakorėjų agentūros etc. Todėl aš įnešu, kad sušaukti V.K-to, P.K-to ir Lit. K-to konferenciją.

Vietą skiriu: New York City; laiką: liepos 15 tą š.m.

New York City 6 VI, 10. P.K-to Narys M.M. Račiūtė.

Pilnai sutinku, idant įvyktų C.K-tų konferencija, tiktai vietą skiriu: Pittsburg, Pa.

E. Pittsburg, Pa. 15 VI, 10. „ B.K.Kondratavičius.

Sutinku, kad C.K-tų konferencija įvyktų, bet laiką skiriu liepos 30 š.m., nes 15 per trumpas laikas; o vietą Philadelphia, Pa., nes parankiausia vieta dėl dalykų svarstymo, kadangi ten randasi visi dalykai, kurie reikalauja daug atydos nuo C.K-tų.

Baltimore, Md. 20 VI, 10. P.K-to Narys P.Grinius.

Reiškia: a) vienbalsiai nutarta šaukti C.K-tų konferenciją; b) didžiūmos paskirta laikas liepos 15 ta, 1910; c) vieta lieka nepaskirta, ką atliks V.K-tas.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 25, VI, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 43

Ant «Kovos» Administratoriaus įnešimo-pranešimo, nuo May 31, kad prie «Kovos» Ad-jas būtų naudinga įsteigti laivakorėjų, pinigų mainymo, namų ir žemės pardavinėjimo agentūrą, sujungiant tame reikale «Kovą» su kitomis ypatomis, ir kad išbandymo dėlei «Kovoje» N 22 š.m. jau bus patalpintas tokio biznio apgarsinimas po vardu «Kova & Co.»; P.K-tas nutarė sekančiai:

Nutariame sustabdyti «Kovoje» apgarsinimą «Kova & Co.», o patį dalyką atidėti iki Centralinių Komitetų konferencijai.

N.Y. City, 6, VI, '10.

East Pittsburg, Pa., 14 VI, 10 L.S.S. P.K-as { M.M. Račiūtė
B.K. Kondratavičius
P. Grinius

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N.Y. City, 25, VI, '10.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 44.

Kadangi*), kaip visur, taip ir «Kovos» spaustuovės darbininkai jaučia išnaudojimą, susitinka su nežmoniškumu ir veidmainiškumu, pav.: nekartą pareikalavus pagerinti mūsų stovi, sakoma: «Ką-gi jūs reikalaujate nuo savęs arba kovojate prieš save!» Arba: «mes ir jūs dirbame ilgas valandas, dėlto, kad kiti nedirbtų». Jei mes bandome ką nors daugiau kalbėti, tai aut mus užrinkama: «Von! — išeik, jei negerai!» Ir prieš tą užrikimą turėjome ikišiol nusilenkti, kitaip, tai turėjo pasitraukti nuo darbo, kas paskutiniu laiku gana tankiai kartojasi. Kuomet savo reikalavimus ant našto paduodavome, tuomet jie likdavo sudraskyti ir kojomis sumindzioti. Esant tokioms aplinkybėms mes esame priversti kreiptis į S-gos Centralines Įstaigas, idant išklaustų ir išpildytų mūsų reikalavimus, kurie yra maži, nes mes esame Sąjungiečiai ir suprantame, kad didesnių tuom tarpu S-ga negali išpildyti.

*) Įnešimo forma yra sutaisyta per C.S.-rių, be perkeitimo prasmės įnešimo. A.P.-vis.

*) Sulyg P.K-to nutarimo, tuos įnešimus sutrumpinu.

A. Purvis.

kitų dalykų, ta-
p a t a r i u:
Liter. Komitetas
II» šįmet neįvyks.
C.Sek. A.Purvis.

q dalykų randasi
krivules, pav.:

etc. Todėl aš
konferenciją.

5 tą š.m.
M.M.Račiūtė.

encija, tikrai vletą

Kondratavičius,
bet laiką skiria
tą Philadelphia,
mo, kadangi ten
nuo C.K-tų.

P.Grinius.
tu konferencija;
vieta lieka ne-

Aug. Purvis.

43.

ėšimo, nuo May
gti laivakorėiu,
gentūrą, sujun-
kad išbandymo
biznio apgarsi-
rančiai:
Kova & Co., o
encijai.

M.Račiūtė
K.Kondratavičius
Grinius
ug. Purvis.

4.

uvės darbinin-
ir veidmainiš-
stovį, sakoma:
š save! Arba:
edirbtų. Jei
ūs užrinkama:
trėjome ikišiol
kas paskutiniu
imus ant raš-
tojomis sumin-
ersti kreiptis į
ytų mūsų rei-
iai ir supran-

A.Purvis.

Beabejo, visiem žinoma, kad zecerių darbas yra ėdantis žmo-
gaus sveikata, nors ir darbo sąlygos yra geros ir apsiėjimas žmoniš-
kas, bet kuomet su darbininkais apsieinama nežmoniškai, tai tuo-
dar greičiau pastumėjama zeceriai prie nesveikatos. Priegtam
atmindami, kad už mūs niekas kitas neužsisotos, mės susirinkę, ap-
kalbėję dalyko stovį, nutarėm žemliau paduotus reikalavimus, ku-
riuos Centro Įstaigos teiksisi nevilkinančiai ispildyti. Neišpildant,
būsiame priversti tvirtis įrankio, kurį naudoja viso pasaulio darbi-
niukai — streiko.

Mūsų reikalavimai sekanti:

1) «Kovos» Administratorius niekadoms neturi gązdinti darbi-
ninkus su išmetimu iš darbo. Jeigu kuris darbininkas kuomi nors
nepatinka, tai apie tą Adm. turi pranešti visiems spaustuvės dar-
bininkams, kurie apsvartys dalyką. Taipgi be Centro Komiteto
žinios negali būt zeceris atstatytas ar naujas priimtas; taipgi ir
pasitraukiantis zeceris turi paaiškinti priežastį.

2) Spaustuvė turi būt iššluojama kas antra diena, ir žiemos
laike apšildoma nuo 7 val. ryto iki 6½ vakare.

3) Laikraščio «Kovos» sustatyme yra daug darbo dėl dviejų
darbininkų, o kadangi dar reikia pristoti prie adrisų taisymo bei
ekspedicijos, tai jau yra persunku. Bet žinodami, kad pagelbi-
ninkas duoti S-gai yra persunku, tad mės «Kovos» zeceriai reika-
laujame vieton dabartinių 22 dol. už apdirbimą «Kovos» — 25 dol.,
t.y. po 12 dol. kiekvienam zecerini ir 1 dol. už adrisų taisymą.

4) Balsavimų blankas ir visokį rubrikinį darbą, tilpstanti
«Kovoje» turi sustatyti pašalinių darbų zeceriai.

5) Pašalinių darbų zeceriai, turi gauti nemažiau 10 dol., bet
pareikalavus ir pritarus kitiems zeceriams, turi būt mokama 12
dol. savaitei.

6) Darbo valandos pašalinių darbų zeceriams turi būt nuo
7½ ryto iki 6 vakaro, ir viena valanda pietų. Subatoj iki pietų.
Dirbant virš paskirto laiko turi būt mokama 40c valandai.

Pasarga. «Kovos» zeceriai į šį paskirstymą nepriklauso, nes
jų darbas reikalauja daugiau laiko.

7) Atsibunant S-gos susivažiavimui, turi būt siunčiamas vie-
nas atstovas nuo zecerių.

8) Administratorius ir Redaktorius neturi kištis į technišką-
ją sustatymo pusę; tas turi būt atiduota pilnai zecerių valiai, nes
kišdamies, kurie nesupranta dalyko sugadina vien tik zecerių dar-
bą.

9) Kadangi dėl atlikimo gerai darbo reikia tam-tikrų rai-
džų, todėl perkant jas, Administratorius turi klaustis zecerių, bet
nedaryti vien pagal savo supratimo.

Pasirašome «Kovos» spaustuvės zeceriai:

Vincas Jakštys, Pov. Dalinkevičius, Vl. Kairys, Ant. Bernotas.

Ant «Kovos» spaustuvės zecerių reikalavimų:

1) Su 2, 6, 8 ir 9 tu pilnai sutinkame.

2) Kaslink 7 to reikalavimo, tai tokis atstovas gali būt siun-
čiamas, jeigu zeceriai randa tą reikalingu, bet tokis atstovas negali
turėti sprendžiamojo balso ir lėšas to atstovo turi apdengti patis
siuntėjai.

3) Idant spęsti ant 3, 4 ir 5 to reikalavimų, tai P.K-tas tu-
ri patirti dalykų stovį per savo atstovą.

4) Ant pirmojo klausimo — kadaugi pagal Centro Sekreto-
riaus pranešimą, panašus dalykas eina per V.K-tą, kuris tik tegali
spęsti tame dalyke, todėl P.K-tas susilauko nuo tarimo šiame da-
lyke.**)

***) Franciant P.K.tui, kad panašus dalykas randasi pas V.K.tą, C. Sekretorius turėjo
mintyje III Rajono įnešimą linkut „sąmdymo S-gos apmokamų darbininkų“, po kuomi ir buvo
suprantama zeceriai, bet V.K-tas iš to ėmė ir išaiškino sau kitką, būtent administratorių ir re-
daktorių per ką tas punktas zecerių reikalavimų taipgi lieka aptartimui C.K. konferencijai.

A.Purvis.

Siunčiant į organą įnešimą C.S-rius turi sutrumpinti.

New York City. 26, V, 10. P.K.Narys M.M.Račiūtė,
East Pittsburg, Pa. 14, VI, 10. „ B.K.Kondratavičius.

Nebalsuoju nei už vieną «Kovos» zecerių reikalavimą; viską
palieku aptarti komitetų konferencijai, kuri įvyks greitu laiku.

Baltimore, Md. 20, VI, 10. P.K-to Narys P.Grinius.

LSS. Centro Sekretorius A.Purvis.

New York City. 28, VI. 10.

V.K-to Referendumas No.12.

V.K-tui: Kadangi LSS. Centro Sekretoriaus darbą negalima
buvo vien vakarais atlikti, nes reikėdavo dirbti prie to darbo su-
virš 50 valandų per savaitę minimum, o norėdamas maž-daug pri-
derančiai atlikti savo pareigas, turėjau ir iš savo reguliariško dirb-
tuvės darbo išlikti po dieną arba po pus-antros per savaitę, per ką
aš nukęsdavau medžiagiškai.

Kadangi «Kovos» Adm., nežinia dėl kokių priežasčių nepa-
talpina organe V.Suvažiavimo Protokolo referendumo pasekmės,
per ką negalima, dėl neišrištų klausimų apskelbti naujo referen-
dumo (mat tarpe neišrištų klausimų randasi Adm. ir Centro Sekr.
algos, nes didžiama balsuotojų susilaukė nuo balsavimo iš priežas-
ties neaiškumo referendumo blankos).

Kadangi VI Suvažiavimas n į v y k s šįmet, kuris tuomtarpu
tebūtų galėjęs tą dalyką išrišti, ir

Kadangi pastaruoju laiku (pradedant nuo Balandžio antros
pusės) darbo tiek daug pasidaugino, taip, kad man visą šį laiką
reikėjo visai nuo dirbtuvės atsitraukti, per ką turėjau nuo draugų
skolinties dėl pragyvenimo, nes dirbtuvėje uždirbdavau vos tik už-
tektinai dėl pragyvenimo, todėl aš kreipiuosiu į V.K-tą idant ap-
tartų žemiau paduotas propozicijas:

1) Aš reikalauju, kad pradedant su June 1 ma š.m. man bū-
tų apmokama reguliariškai, kas savaitė po keturis arba penkis do-
lerius (kaip V.K-tas tą nutars, bet nemažiau).

2) Meldžiu idant V.K-tas atlygintų man, kiek jis ras reika-
lingu už mano pirmesnę dešimts mėnesių tarnystą. Čion aš sutik-
siu su V.K-to tarimu nežiūrint, kiek jis nutars atlyginti, bile tik
nutars nors kiek, nes tas man daug gelbės skolų atlyginime.

Jei V.K-tas atmes visai pirmą propoziciją, tai aš būsiu pri-
verstas nuo išpildymo C.S-rius pareigų pasitraukti, nes nebegaliu
ilgiau taip dirbti ir į skolas bristi.

Jums ir socijališkai revoliucijai tarnaujantis

N.Y. City, 1, VI. 10. LSS. Centro Sekr. A.Purvis.

Ant šio pareikalavimo V.K-tas nubalsavo sekančiai:

1) už paskyrimą algos C.S-riui balsavo už 3, prieš 4 balsai;

2) už atlyginimą C.S-riui, už jo tarnystės pirmesnių 10 mėn.
balsavo už 2, prieš 5.

Reiškia a t m e s t o s abi įnešime paduotos propozicijos, at-
metimo motyvai sekanti:

1) Jeigu S-goje stokuos pinigų, tai mės kelios ypotos nei-
stengsime tą skylę užkišti, bet reiks šaukti visų S-čių. 2) Ka-
dangi drg. Purvis yra apsiėmęs nuo pradžios tarnauti be jokios al-
gos, todėl atlyginimą gali skirti tik suvažiavimai ar referendumai,
ir 3) tai svarbiausi priežastis, kad S-gos išdas tuščias.

Passaic, N.J. 22, VI, 10. V.K-to Sekr. J.K.Gilius.

New York, 28, VI, 10.

L. S. S. Centro sekretorius Aug. Purvis.

BLOGA TAKTIKA.

Tulą laiką man teko sandarbininkauti prie vieno lietu-
viško laikraščio. To laikraščio redaktorius, (kurio vardo čia

neminėsiu), kuomet vieną kartą išsikalbėjom apie daugelį dalykų, tarp kitko užsiminė:

— Tamistai neblogiausia sekasi rašyti, tik... blogą taktiką vartojate.

Aš žiurėjau, akis išplėtęs, į tą savo tatutietį, norėdamas atspėti ką jis tuomi nori išreikšti. Jis tęsė toliau:

— Tamista nuolat kartojate «tvarkos griovimą», «juodus vargus», «darbininkus su puslėtomis rankomis» ir tam panašius išsireiškimus. Kalbant apie visuomenės dalykus, galima prisilaikyti švelnesnės taktikos. Juk mes visi esame lygūs žmonės...

— Taip— po valandėlės atsakiau aš.— Bet kodėl aš negaliu kalbėti apie visuomeniškus reikalus parinktais žodeliais ir išreikšti savo širdies jausmus švelnesnioje taktikoje, tai to ir pats nesuprantu. Norėčiau, rodos, parinkti blizgučių sakiniams apkaišyti savo išeikštą idėją poezijos perlais, bet... negaliu. Vos pažvelgsiu į šių dienų tvarką, vos pradėsiu rašyti apie tai, ir krutinėje jau pradeda audrintis revoliucijos pagieža, milijonai darbininkų su puslėtomis rankomis stoja aktyviai ir juodi vargai veržiasi iš po plunksnos kaip kad gyvi.

Taip... mes visi esame žmonės, bet nelygūs. Čia matai nusukurusių vargšų dirbantį su prakaitu visą amžį, o ten ana, piniguočius, kuris gatavas vargšui ir skurą nuo kaulų nulupti. Ir kiek kartų aš pasistengiau šį klausimą išrišti, tiek kartų atsiduriau tose mintyse, kad šių dienų vadinamą tvarką reikia išgriauti iš pamatų, o jos vieton įvykdyti socializmo surėdymą.

Aš pabaigiau kalbėjęs ir laukiau atsakymo. Bet mano tautietis nieko neatsakė, tik kaip tai keistai lyg su koku neužsitikėjimu pažvelgė į mane. Turbut suprato, kad aš tos «blogos taktikos» nepamesiu...

Bet ką galima norėti, kad Anglijos liaudis liktų revoliucijoniška? Unijos ir kooperacijos iki šiol visai mažai teusišėmė politika. Tik pastaruoju laiku pradėta atkreipti didesnė atyda į tauti.

Jeigu Anglijos liaudis nori priskubinti socializmo ateitį, tai pirmiausia turi veikliai dalyvauti politikoj ir balsuoti už socialistų partijos statomus kandidatus.

Nors dabar Anglijos darbininkai neseka socializmą, bet ateitis jų turės likti istoriška. Ir pilnai galima tikėti tiems pranašavimams, kad ateityje visos profesijonalinės sąjungos susilies į vieną social-demokratišką organizaciją. Tuomet įvyks didelis perversmas Anglijos darbininkiškoje liaudyje ir politikoj.

A—tis.

BENAMIO PAPASAKOJIMAS.

Vertė A. ŽYMANTAS.

— Aš apie tėvą nieko nežinau. Motina dirbo plytu fabrike, netoli nuo mūsų namų. Du metus ašėjau į mokyklą, išmokau biskutį rašyti ir skaityti.

Kiekvieną vakarą, aš budavo einu pasitikt mamą. Ji visuomet pareidavo tokia nuvargusi; labai nuvargusi! Ji fab-

rike turėdavo per visą dieną nešti ant galvos molį— tas baisiai sunku!

Parėjęs iš mokyklos, aš turėjau kurti ugnį, pirkti pirkinius ir taisyti vakarienę.

Vieną sykį vakare, aš stovėjau ant kelio ir laukiau kol visai nesutemo, bet mamos nesulaukiau. Aš apsiverkiau ir nuėjau namo. Namie aš radau mamą begulinčią lovoje apsi-rengusią; ji nepabudo. Aš nutvėriau ją už rankų; varčiau nuo vieno šono ant kito, bet ji nekalbėjo su manim. Aš puoliau ant kelių ir pradėjau bučiuoti ją, bet veidas jos buvo šaltas. Aš persigandau ir nubėgau pas senelę, kuri gyveno kaimynistėje su mumis. Ji pajudino mamą, paskiau apsi-verkė ir pasakė, kad mama numirė.

Mama tankiai žaizdavo su manim vakarais, kartais ir rytmetyje. Kuomet man pasakė, kad ji numirė, aš nežinojau ką man daryti be jos. Visos kaiminkos tuomet taip buvo geros man, jog aš daug nemaniau apie mamą. Įdėjo ją į grabą ir išvežė. Viena kaiminka paėmė mane ir pasakė, kad aš turiu gyventi pas ją. Aš sutikau. Aš pardavinėjau laikraščius, švarinau rubus ir šlaviau grindis... Ji pradėjo nežmoniškai rėkti—barti mane ir aš visuomet drebėjau iš baimės.

Sykį aš nusprendžiau pabėgti. Kaip pardaviau visus savo laikraščius, aš parėjau namo, padėjau centus pas duris ant žemės ir greitai išbėgau. Aš nežinojau kur man eiti; bet aš girdėjau daug pasakojant apie Londoną ir maniau, kad tai turi but didelė vieta ir kad aš ten galu pardavinėti daug laikraščių arba dirbti ką kitą. Kuomet aš sėdėjau šale vieškelio ir ilsejausi, kasžin—koks žmogus pamatė mane ir paklausė: kur aš einu?

— Į Londoną,— atsakiau aš.

— Ką tu ten pažįsti?— paklausė jis prasijuokęs

— Nieko,— bet ten daug žmonių ir daug visokių užsi-
ėmimų; aš nebenoriu gyventi ten, kur gyvenau.

Tas žmogus paėmė mane į savo namus, ir aš pernakuojau. Ryte jis nupirko man tikieta į Londoną ir aš išvažiavau.

Prąėjo daug naktų ir dienų, aš neturėjau ką valgyti ir kur nakvoti. Aš neprašiau sušelpimo todėl, kad bijojau. Aš mačiau kaip berniukai nešiojo ryšulius. Aš išklausinėjau jų ir pats ėmiausi už to darbo. Pradėjau uždirbti keletą centų. Vėliau nusipirkau laikraščių. Aš valgiau mažai ir taupinau centus. Man sekėsi. Aš gyvenau skupiai ir galėjau dar su-
čėdyti juodai dienai. Sykį vakare kuomet aš išleidau pasku-
tinius centus ant pirkimo laikraščių, pasitaikė nelaimė ir aš sugadinau visus savo laikraščius. Jie įkrito į vandenį, ir aš
vėl likau be cento! Vėlai naktį aš nuėjau į West Minister ir atsiguliau ant laiptų vienų baltų murinių namų. Sausia-
sius laikraščius aš pasidėjau į o galva, vietoj priegalvio.

— Ei, tu, demokratas!— pasakė miestsargis, paspyręs mane su koja, «Ką čia darai?» Aš pradėjau verkti, jis pasi-
gailėjo manęs ir parodė man namus dr. Barmorda; bet kuomet jis jau manęs nematė, aš nubėgau į kitą pusę, todėl, kad man pasakojo, jog ten plaka bernaičius. Aš atsiduriau ant kranto upės drauge su daugeliu kitų berniukų. Už keletą

centų jie kaž-
kus, bet vis-
gai aš ten bi-
tankiai prig-
Sykį n

girdau fab-
ten į darba-
pakelįj dau-
ant kojų n-
jau kvėpuot
mano kentė-
pe popierine
sė:

— Ko

— Nie

Jis pri-
davė puodu
buvau toks
kanos dieno

Darbo-
kiu su kitai-
lietaus. Te-
verkti. Ki-
dangalo, be-
mas visą na-
bai sunku

matrosas; j-
daug pasak-
bernaičiu, ji

— Ku

— Nė

— Ku

— Nie

— Lai

sistojimas, k-
— Mie

Matros-
nų mažai sv-
padėjime, ne-
juo greičiau

cijau. Užel-
Ameriką.

Ta idėja
bernaičius, k-
jog man nep-
širdžių žmo-
met aš dažn-
piau jame.

Dvi di-
dugno. Bet
ką treškau.

aš, ar ne. V-
jų išvilko m-
griebė man u

centų jie kažin—kodėl panerdavo į vandenį. Tas darbas sunkus, bet visgi aš dirbau jį ir uždirbdavau lygiai su jais. Neilgai aš ten buvau. Kiti bernačiai gudresni buvo už mane ir tankiai prigaudavo mane.

Sykį naktį aš miegojau po arka. Rytą pabudęs aš išgirdau fabriko švilpimą. Visi miegojusieji po arka, nuėjo ten į darbą. Tikėdamas ką—nors gauti, ir ašėjau su jais. Bet pakelį daugumas užėjo į arbatnamį. Aš vos tik laikausi ant kojų nuo alpimo iš bado; apsitojau prie durų ir pradėjau kvėpuoti į save kvapą tik—ką iškeptos duonos. Nuo to, mano kentėjimas—badas apsimalšino. Žmogus su keturkampe popierine skrybėle ant galvos, pažūrėjo į mane ir paklausė:

— Ko tau reikia?

— Nieko— atsakiau. Tik aš alkanas.

Jis priėjo prie pardavėjo, užmokėjo už mane ir man padavė puoduką kavos su duona. Aš niekuomet gyvenime nebuvau toks laimingas, kaip dabar. Bet vėliau, vėl buvo alkanos dienos,— daug dienų buvau be valgio...

Darbo nebuvo ir aš grįžau prie dokų. Aš miegojau sykiu su kitais po uždangalų, kuriuo uždengdavo tavorus laike lietaus. Ten aš pirmą sykį atsiminiau motiną ir pradėjau verkti. Kiti išgirdę mano verkimą, išstumė mane iš po uždangalo, bet tas nenustabdė mano verkimo, aš balsu verkdamas visą naktį vaikiojaisi krantais upės. Akįs užtino ir labai sunku buvo ant mano sielos. Mane pamatė kažin—koks matrosas; jis buvo ant jurių ir kaip sykis grįžo namo. Jis daug pasakojo apie gyvenimą ant jurių ir pasakė, jei jis būtų bernačiu, jis nesivalkiotų po dokus, bet eitų ant jurių.

— Kur tavo giminės?— paklausė jis.

— Nėra pas mane nieko,— atsakiau aš.

— Kur gi gyveni?

— Niekur.

— Lai prasmengu aš,— pasakė jis,— tai kur gi tavo apsisistojimas, kur tu miegi?

— Miegu kur papuola,— atsakiau aš.

Matrosas labai juokėsi ir pasakė, jog tokių laimingų sunų mažai sviete randasi. «Aš kada tai pats buvau tokiame padėjime, nė kiek negeresniame. Klausyk nešinkis iš čia ir juo greičiau, tuo geriau. Čia netoli didelis garlavis «Golvecija». Užėik ant jo, įlysk į kokią—nors statinę ir važiuok į Ameriką.

Ta ideja patiko man ir aš nuėjau. Ten aš sutikau kitus bernačius, kurie norėjo padaryti irgi taip pat. Aš maniau, jog man nepasiseks, bet visgi pabandžiau. Buvo ten ir geraširdžių žmonių, kurie privertė mane prašyti pašelpos. Kuomet aš dažinojau, jog gerlavis rengėsi į kelionę, aš pasislėpiau jame.

Dvi dienas praleidus, aš maniau, kad gerlavis eis ant dugno. Bet aš mažai apie tai galvojau, todėl, jog aš visą laiką trėskau. Aš taip sirgau, jog man vis vien buvo gyvėiu aš, ar ne. Vienas matrosas išgirdo mano vaitojimą ir už kojų išvilko mane iš ten. Apžiūrėjęs mane, iškoliojęs, jis sugriebė man už apikaklės ir navedė pas kapitoną. Aš buvau

taip sergas, jog negalėjau stovėti. Kapitonas nepyko, tik balsiai juokėsi.

— Duok jam kokį—nors darbą, o jei nedirbs, užmawk jam ant kojų 10 colines pančekas.

Mūsų tokių bernačių buvo keturi. Kiti bernačiai juokėsi iš manęs, todėl, jog aš turėjau lengviausį darbą. Kuomet aš jau galėjau laikytis ant kojų, mane pristatė valyti mažą kanuolę. Kuomet aš nesirgau, man patiko šitas užsiėmimas. Visi man buvo geri. Paskutinės dienos kelionės, buvo man laimingiausių laiku. Paskiau mes atvažiavom į New York ir aš susitikau su Tamista.

Ot sutraukoj papasakojimas D. Voker. Tas jo papasakojimas užgavo mane.

MOKSLAEIVIO IŠPAŽINTIS.

Kad mokslė galybe
Mums rodo pareitlis,
Bet vienybėje tvirtybe
Tą išanklės ateltis!

Noriu tart keletą žodžių apie mokslėiviją; matyt ne kuriems dar nelabai aiškiai suprantama.

Ištikro, sunku persistatyti mokslėivijos tas taip kartus gyvenimo sunkybės, kurias neša ant savo sprando.

Nuošaliai žiurint, tai rodos, kad jie (mokslėiviai) nieko neveikia, bet taip sau puikiai apsirengę pasivaikštinėja, nagi dar truputį pasimokina ir viskas. Taip tad mano tris ketvirtos dalis mūsų viengėnių.

Mielas viegenti, nepakanka iš paviršutiniško žvilgio būti persitikrinusiu, nes nežinoma, kas slepiasi viduj. Taip tad neviskas auksu, kas žiba. Pažiurėk brolau arčiau į mokslėivio gyvenimą, o atrasi, kad jie neša tą nepakeliamas sunkinybes, kokios tau, broli, sapne neapnavosi. Iš vienos pusės galima būtų sutikti su tokia nuomone, kad nekuriems mokslėiviams yra geras gyvenimas, vienu žodžiu rojus. Bet neapsiriksiu jei pasakysiu, kad viena ketvirta dalis turi tą rojišką gyvenimą— tik turtingieji.

Bet broli ką pasakysi apie tas mokslėivijos dalis (2), dalis) kurie turi mokyti, dirbt už valgį, už knygas, už apsilikimą? Jam nēr laiko pasilsēt, nēr laiko net kada mokyties, nēr laiko kada su savaisiais sueiti.— Jis dirba namie, kada bagočių vaikai mokinas (namuose), jie guli, kada biednas, nuskuręs suplyšęs lig paskutiniojo ar augščiausiojo laispnio valkata, nusikankinęs visokiu darbu, surukusioj, mažoj, vos apšviečiamoj kamaroj mokinas per naktis. Jis mokinas ati traukdamas kelias valandas nuo savo pailsio.— Jojo vidutinis valandų skaitlius su mokslu ir darbu siekia 18. Kaip tad ne melsti, kaip tad nesušėlpti?

Ne verkit viengėniai, kad neber mums V. Kudirkos, Biliuno ir kitų, neverkit tad ir tų, kurių dar neliks, ką šiandien taip sunkiai kovoja su žiauriu gyvenimu, dėl įgijimo mokslo. Dabar brangūs viengėniai, negirdite sielvartaujančio mokslėivio balso, taip negirdit! Rodos, kad jums ir nerupėtų, neva tai jis (mokslėivis) šauktų ir kalbėtų kokia tai nesuprantama kalba.

Pašimirus kokiam—nors veikėjui, tai ir pinigai atsiranda antkapiams, jubilejams ir visokiems monams, kada tam didvyriui jau nebereikalingi, jis nenori, jis negali ir negirdi... Jam reikalingos keturios lentos ir sklypelis juodos žemės, kad ten ant visados atsigulti. Toks tai likimas pasiekė V. Kudirką, J. Biliūną, bet pasieks ir daugiau.

Viengėčiai! Jūs stovite prie didvyrio grabo, verkiate, ašaros sriauniais upeliais liejasi, bet jam nesuprantami jūsų gailėstis, verksmas ir šauksmas. Jam geriau ten, negu čion, jis ilsis—ilsis ant visados. Jis neatsisveikinęs akis užmerkė pirmiau, negu jis manė. Jo rauda, kančios nepribudino jūs, o dabar jūsų verksmai, neiškėls iš amžino grabo.

Supratote, kada varpo liudnas balsas sugaudė jūsų krintėję, supratote—bėgote—neberadote...—pervėlai...—Netekot didvyrio, netekot veikėjo, netekot mokslo vyro—jūsų vadovo. Bet ar ilgai toks liudnumas buvo ir užsilieka jūsų širdyse? Atsisveikint su velioniu, nuėjot nuo kapo ir vėl užmiršote tuos, kuriuos per jūsų neapžvalgą vėl reikės kavoti ir vėl naujos kančios, vėl raudos vėl... skausmai... diegliai ir vėl smugis Lietuviams.

Viengėčiai, jūs norite mokytų vyrų—lietuvų, kodėl tad neprigelbstit juos pastatyt. Jūs matot ant kojų stovintį ir džiaugiatės, o nupuolusį nenorite prikelti—šalinatės.

Draugystės, ir jūsų įstatai, skambantieji žadėjimais šelpiti beturčius mokslaeivius, bet kur jūsų pildymai, kur jie? Jūs greičiau nutariat iš izdo ant girtuokliavimo, bet ne vargstančiam mokslaeiviui

Chicagoj Tėvynės Mylėtojų Draugystė nutarė 100 dol. ant pragėrimo 1908 metais. Jei toji draugija būtų paaukavus mokslaeiviams, tai būtų ne vienam palengvinus sunkų gyvenimą.

Mokslaeiviai visur jieško šaltinių pašelpos (ar bent pasukolos), kaikada priversti yra kreiptis ten, kur atžagareiviškumu kvepia, bet tai vis gyvenimas priverčia.

Neseniai «Lietuvoj» patėmijau buk K. Jasukaičio veikalas «Alkani Žmonės» pasirodė rusiškam žurnale «Žnanie», prieg tam pastebi: argi ištikro mūsų jaunas rašėjas būtų pradėjęs rašyti rusiškąs!

Pastebėtojai!— ar nusistebi? Jei taip, tad turbūt nesupranti mokslaeivio gyvenimo. (Nors Aušra ir šelpia jį, bet tai tik elgetos išmalda). Pažvelg plačiau po svetimtautiškus laikraščius, žurnalus ir atrasite piešinius (drawing) rašinėjimus, vis tai lietuvių rašytų. (Kiek man žinoma, tai yra 5 lietuvių mokslaeiviai rašinėjanti į angliškus laikraščius. Reikia džiaugtis, jei tik galima surasti šaltinį, iš kur gavus užmo kėti ir tęsti toliau mokslą). Kodėl taip yra?— ne vienas užklausa. Todėl, kad svetimtautiškųjų laikraščių savininkai jiems užmoka.

Man, antram, trečiam vargiai laiko lieka rašyti į lietuviškus laikraščius, todėl, kad norėdamas duoną užsidirbti reik rašyti į kitus svetimtautiškus laikraščius.

Aš kaip ir lygiai mano brolis mokslaeivis, esame priversti šiandien rašyti netik į pirmieviškus, bet kaikada ir į atžagareiviškus laikraščius. (Turiu išsispaviedoti—jog aš taip padarau).

Pažangesnieji lietuviai, sušnypinėję tokius darbus, apskelbė visuomėnei, buk tai mūsų mokslaeiviai ištautėjo ir atžagareiviais liko. Viengenti, ar pyksi, ar pasmerksi mane už tai, kad mano gyvenimas prispiria tą padaryti. (Nė joku budu, ne iš liuso noro). Bet kas veikti? Koks mano likimas! Išeiga: apleisti, atsisveikinti su mokykla ir vėl griebtis to sunkaus darbo, kurį kiek tad laiko apleidau.

Daleiskim, Madison University (Wis.) yra trys ketvirtos dalys biednų mokslaeivių, trokštančių mokslo, ir jų likimas būtų tokiu, kokiu yra mūsų, bet juos remia savieji ir per tai jieji nejaučia to sunkaus gyvenimo. Nors, žinoma randa si save šelpenčių taip gi, bet tai tik menkas skaitlius.

Koks skirtumas? Kodėl lietuviai negali daryti to paties? Kodėl lietuviai mokslaeiviai turi nuodinti, numarinti savo prakilnias mintis, kurias galėtų sunaudoti tarp žmonių? Kodėl nesėti sėklą tą, kuri neša gausius vaisius, atmokėdama už darbą. Rodos, tad aiškiai matoma, kad vaisių norima, bet kad išauklėti, tai ne.

Sunku aprašyti tas sunkybes, kurias neša mokslaeiviai, Makslaeivių padėjimas yra blogesnis, negu elgetos, nes jiems nėra laiko, kad elgetauti. Kaip turi jaustis ir su kokia vilčia, mokslaeivis, rašydamas prašymą kokios—nors draugystės sušelpos ar paskolės? Jam dreba rankos, raudonuoja, prakaitas liejasi, kol neradamas išieigos nepaima plunksną, manydamas, kad «sušelp» ir vėl bus gerai(!). Su tokia vilčia, kiek vienas atkreipiantis į draugystes, kandidatas svyruoja. Bet, o, nelaimė! Apsirinka, labai apsirinka!... Draugystės aplaikiusios petiją ir ką gi jos nutaria? Štai kaip skamba daugumas jų atsakymų:

«Męs tokios ir tokios draugystės nariai nutarėme jūsų šelpimą sekančiais: Iš priežasties jūsų napažinybės, mės priversti esame atsakyti jums pašelpą — Iš priežasties besidauginančių ligonių, pinigų stoka mums»(!) ir tt...

Tai vis beveik tokius atsakymus mokslaeiviai nuo draugysčių gauna. Aplaikęs tokią sušelpą mokslaeivis krinta dvasiškai ir protiškai. Viltis, viltis! Vienytėlė viltis taip suvylė jį! Jo (mokslaeivio) veltelė beirklo siubavo jurėje, manydamas viliojančia vilčia pasiliuosuoti iš daužančių jį gyvenimo bangų, kaip štai nauja banga apsiatė jo visą valtį ir pakavojo gal ant visados—nugramzdino.

Brangūs viengėčiai!— dar sykį šaukiu jus išgirskit sielvertaujančią mokslaeivių balsą, pasigailokit tų kruvinių ašarų, kurias jie lieja, sušelpkit juos. Šelpkit mokslaeivią, o ji jus šelps.

Mokslaeivis.

P. S. Geistina būtų, kad kiti laikraščiai perspausdintų.

Iš Socialistu Sostapiles Milwaukeees. *)

Deficitas. Demokratai išsinešindami iš Milwaukeees valdviečių suvogę 216 tukstančių, kas liko skola miesto. Nors dabar socialistai ir norėtų ką prakilnesnio nuveikti, bet stoka pinigų. Bet vienok neatiduos miesto atgal, nes

*) Užvardijimas paimtas nuo drg. J. P. Krumo.

žmonės lin
gai darbinin

Strei
pats buvo
unijistams
kraujo prali
su Milwauk
kaip ir pirmi
Vietoj,
joro E. Seide
licistas dalyt
per uniją, ne
tai) kreipėsi
tad liko ište
girdėtina. N
kiek galėsiu,

Kas
Nr.24, publ.
tie tokie 285
to gyventojų
miesto gyve
kas tie neba
tiskumą. K
toli 10 tusk
pieras, pilnas
jog 6000 nei
sipratusiai d

Lietuvių
no pilno piel
tų, jei būtų ž
tas pats su lei
Drašiai
skaitlinės į yr

Dabar
1) Įvesti elek
sutrumpinti de
lyti miestą; 4
jo jokių «taks
užmiestį vasar
biurą; 7) Įsta
namus); 8) A
valymo namus
steigti; 8) Pr
vykdoma; 10)

1 d. geg
anksto buvo m
Day» atkoks
pirmas toks ti
istorijoj. Jau
šventė.

žmonės linksminasi, kad kita daug gero nuveikta, o ypatin-
gai darbininkams.

Streikas. Ištikus streikui kituose miestuose (tas pats buvo ir Milwaukee prie demokratų valdininkavimo) ir unijistams apginant darbą nuo streiklauzių, dažnai buna kraujo praliejimas ir kariumenės dirba išsijuosus. Bet kas gi su Milwaukee dabar pasidarė? Ar taip gi kraujas liejasi, kaip ir pirmiau?

Vietoj, kad policija gelbėtų turtuolius, pagal miesto majoro E. Seidelio paliepiną buvo įsakyta: kad kiekvienas policistas dalytų afišius darbininkams, kurie buvo atspausdinti per uniją, nes iškilus streikui ant laivų, darbininkai (unijistai) kreipėsi prie miesto valdybos, idant šioji pagelbėtų, taip tad liko ištesėta jųjų prašymas, kas dar Amerikoj nebuvo girdėtina. Majoras pasakė: Gelbėsiu, mano mieli draugai, kiek galėsiu, kad tik iškovotumėt.

Kas tie tokie 285918? Žiūrėk «Kovas» Nr.24, pusl. 292, p. P. Silpnutis klausia savo straipsnyje, kas tie tokie 285,918 žmonės nebalavusieji? Nors ta patį miesto gyventojų skaitlinė yra klaidinga, nes paskutinėj surašoj miesto gyventojų buvo netoli 400 tukstančių. Kad klausti kas tie nebalavotojai yra, tad čion reikia užklausti apie pilietišumą. Kiek žinau Bohemians Socialistic Clubs, turi netoli 10 tukstančių narių. Piliečių yra (turinčių antras popieras, pilnas popieras) nedaugiau kaip 4000, taigi pasirodo, jog 6000 nepiliečių yra tame skaičiuje, bet jie yra grynai susipratusiai darbininkais.

Lietuvių prigulinių prie LSS. 119 kuopos nėra nė vieno pilno pieliečio, nors nekurie yra Amerikoj jau keletas metų, jei būtų žinoję svarbą pilietiškumo, seniai būtų jais buvę. tas pats su lenkais, vokiečiais ir žydais.

Drąsiai galima sakyti, kad iš p. P. Silpnučio paminetos skaitlinės 1/3 yra tikrais socialistais.

Dabartinios Miesto valdybos darbai.

- 1) Įvesti elektriko plentaciją;
- 2) Miesto darbininkams sutrumpinti darbo valandas (8) ir pakelti mokesť;
- 3) Apvalyti miestą;
- 4) «Aptaksuoti» turtuolių namus, kurie nemokėjo jokių «taksų» prie demokratų valdininkavimo;
- 5) Įtaisyti užmiesty vasarnamį dėl darbininkų;
- 6) Įsteigti bedarbiams biurą;
- 7) Įsteigti visose miesta daljse pirtis (maudyklių namus);
- 8) Ant kiekvienų 4 gavių įsteigti lavatoriją (apsivalymo namus), ko iki šiol nebuvo, bet dabar jau pradėta steigti;
- 8) Priversti dirbtuvėse įtaisyti ventiliacijas, kas jau vykdoma;
- 10) Atidaryti savo dirbtuves gatvekarių, etc.

1 d. gegužės. Pirmoji gegužės praėjo ramiai, iš anksto buvo manyta busianti truksminga. Užtatai «Labor Day» atmokės vienu sykiu už abudu kartu. Manoma, kad pirmas toks tik triumfuojantis apsišėikimas bus darbininkų istorijoj. Jau dabar pradėdama rengtis prie tos iškilmingos šventės.

Lietuviai socialistai čion jaučiasi kaip vienos šeimos vaikai. Ištikus reikalui kreipiasi prie anglų socialistų. Kuopa silpnai gyvuoja. Reguliariškų susirinkimų nė sužinoti negalima. Manoma tverti Wisconsinso rajonas iš sekančių kuopų: Milwaukee, Racine ir Kenosha, nors «Kovoje» Racino korespondentas praneša, kad jau rajonas egzistuoja, turbūt tik nutarime, bet ne aktyviškoj veikmėj. Reikėtų pasiskubinti su rajonu, nes kiek girdėti, jau beveik 2 metai tveriamas, bet vis neįvykdomas. Veikiantis rojonas turi daug svarbos ir neša daug naudos, ką galima būtų pritaikinti ir Wisconsinse. Dalegacija (3-jų kuopų) susivažiauvus nieko nenuitarė apart tvert rajoną. Taigi kodėl neišdirbo rodyklių, pagal kurių discipliną kuopos turės veikti. Atidėliojimas, be naudos, bergėdzias darbas, bet ne veikimas. Taigi škučiau Wisconsinso kuopos; jums neveikiant, kits neatliks jūsų užduotų darbų!

Špokas.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas

Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinimų. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

MINIERSVILLE, PA. Berželio 19 dieną vietinė Teatrališka kuopa «Grausmas», turėjo giroje savo išvažiavimą, (pikniką), vien tik dėl pasilinksmimo.

Žmonių atjaučiančių buvo gražus būrelis. «Grausmo» choras padainavo «Jaunų tėvynainių» himną, o J. Mikalavičiūtė deklamavo eiles apie laisvę, kas publikai labai patiko. Kada išėjo kalbėti jaunas vaikas A. Pauza, visi kaip ant dyvų sužiuro ir ėmė rankom ploti. Su nusistebėjimu visi laukė, kas čia bus. Nesakau, kad čia prakalbos yra naujiena, bet mat tas jaunas vaikas nebuvo pirmiau niekur dalyvavęs iki susitvėrė «Grausmas», bet savo kalboje labai aiškiai nurodė svetainių reikalingumą lietuviams. Perbėgdamas lietuvių judėjimą, nurodė, kad netiek Amerikos lietuviai rengia, stato svetaines, bet ir Lietuvoje-Vilniuje, renka aukas dėl pastatymo svetainės. Priveddamas ant mažų vaikelių, kurie prie «Grausmo» dalyvauja, budami 7-8 metų amžiaus, o jau žengia prie mokslo, o kad, sako, lietuviai turėtų svetaines, kur tankiai suėję vienas kitą lavintų, be abejones, šie mažiučiai, pasiekę metus, supintų gražiausiu gėlių mokslo vainiką.

Jis savo kalboje meldė publikos, kad nors kiek katras išgali paaukautų «Grausmo» įkurtam knygpnėliui, kuris visados atviras kiekvienam.

Paskirta aukoms rinkti, A. Krasnickiūtė ir W. Misionj; o M. Žioba padainavo «Apleidžiant brangią tėvynę». Antru sykiu išėjo deklamuoti J. Mikalavičiūtė «Girtuoklio dainelė».

A. J. Banešiauskas padėkavojo publikai už gražų užsilaikymą ir aukas, kurių suaukauta \$5.85. Aukavo šios ypatos:

J. Bendiskas ir A.J. Banešiauskas— po 50c., A. Pečiunkaitis, J. Čiudinas, J. Saukinas, J. Spudis, J. Grabaukas, P. Kasparas, J. Alukonis, A. Pauza, V. Čiudinas, J. Pauza, J. Matulaičiūtė, J. Kubilius, M. Žioba, A. Juodsnukiene, A. Jurevičius, J. Merkevičius ir A. Krasnickiūtė— po 25c.; N. Išganaitis 15c. J. Mikalavičiūtė, S. Mikalavičiūtė, K. Juodsnukis ir V. Brusokas— po 10c.; A. Pukutis 5c. Nuo pasilinksminimo rengimo liko \$2.00; P. Stankevičius vėliaus paaukavo 50c. Viso \$8.35, už ką «Grausmas» visiems aukautojams, ištaria širdingą ačių ir meldžia visus prisidėti prie «Grausmo» knygyno, kuris randasi J. Merkevičiaus svetainėje.

A.J. Banešiauskas.

SPRINGFIELD, ILL. Streikas anglekasių tęsėsi jau 3-čias mėno, ir nesimato galo, kada pasibaigs. Anglekasiai, nėkiek nenusiminę, tvirtai tiki streiką laimėti, nors jis trauktųsi ir iki sniegas nukris. Vadovai unijos irgi padrašina, kad pašelpos streikuojantiems nestokuos, nors streikas ir ilgiausiai tęstųsi. Visam Illnojų sustreikavusių anglekasių buvo— 75,000, bet tulos kompanijos jau sutiko ant darbininkų reikalavimų ir stoji prie darbo 25,000. Streikuojančių dar lieka 50,000.

Nuo dirbančių bus imama nuošimčiai po 10c. nuo dole-rio kaip pašelpa streikuojantiems.

Kompanijos baisia įširdo, kad po ilgų derybų nesutai-kyta, tai nuijos valdyba iššaukė ant streiko ir inžinierius, mulų priziurėtojus ir pumponus. Kompanijos grąsino net išėmimu «injunction» prieš unijos vadovus, bet «injunction» netik darbininkus nenugąsdina, bet dar daugiau padrašina prie kvos ir jų aptemdintas akis atidaro. Dar tik prieš neseniai buvę karšti republikonų bei demokratų garbintojai, šiandien jau spjaudydami keikia juos ir išsizada jų ant visados.

Kapitalistas neišgalvodami koku būdu darbininkus nu-veikti, sumanė inžinierius patraukti savo pusėn (geriau sakan- padaryti juos skebais), šaukė į Peoria, Ill. ten laikytą konferenciją, kad atkalbinti inžinierius nuo anglekasių unijos. Atsisakiusiems nuo unijos, žadėjo pakelti algą po \$1.00 daugiau į mėnesį, bet jų pastangos pasiliko be vaisių.

Šiuo tarpu čia tankiai lankosi anglų socjalistų kalbėtojai, kalba salėse ir ant gatvių. Anglų socjalistų kuopa, vėl atgijo. Vokiečių socjalistų kuopa taip gi tvirtai stovi. Lievių socjalistų kuopelė sumazėjo, besitęsiant streikams, daugumas draugų išvažinėjo kitur darbo jieškoti. Pasiliko ant vietos tik tie, kurie su šeimynomis, arba išvažiuoti nenori ar negali.

Berzelio 12 dieną, atsibuvo vestuvės drg. Ig. Čekanausko, su M. Mašiotiene. Šliubą ėmė civiliską, pas teisėją. Jų vestuvėse dalyvavo burelis vien tik iš susipratusiųjų ypatų. Tokios vestuvės lietuviams gali buti gana pavyzdingos. Čia niekas nešukavo, nesidaužė ir negirtuokliavo per nemierą; pasikalbėję draugiškai ir pasilinksminę žmoniškai, dar suaukavo mokslaeiviams \$6.00 35. Aukavusių vardai:

Ig. Čekanauskas ir M. Čekanauskienė— po \$1.00, Sa-

movaitis, Pauliunas, J. Dailydė ir J. Čekanauskas— po 50c.; A. Čekanauskas, Meikauskas, Pet. Katkevičienė, Raulinaičiai, K. Logunai, P. Žvingilas, V. Žvingilas, M. Logunienė ir V. Černaskas— po 25c.; V. Katkiauskas 10c.

Aukos paskirtos Mokslaeivių Paskolės Rateliui, pagal norą aukautojų ir pasiūstos išdininkui: 1523 Eikgsone Ave. Chicago, Ill.

V. Černauskas.

HAZLETON, PA. Čionai anglų kasyklės vėl pradėjo dirbti tik po tris dienas į savaitę, nors žmonės ir taip dar neatsigriebė nuo praeito krizio.

Lietuvių judėjimas gali sakyti visai apsilpęs, ISS. 80—ta kuopa nors ir gyvuoja, tečiaus nė susirinkimų nelaiko: organizatorius turi iškalektuoti mėnesines mokestis. Kas svarbiausia, kad šioj aplinkėj jokia apšviestėnė ypata negali užsilaikyti, iš priežasties netikusių darbų. Vienok viltis dar spindi Hazleton lietuviams; po vakacijų čia žada vėl sugrįžti Business College mokiny, Jonas Jasinskas ir pradėti tolesnį mokslą. Tuo tarpu iš privatiškų pasikalbėjimų matosi, kad į rudenį rengiama nusamdyti kambarį ir įsteigti vakarių mokyklą anglų kalbos, pasmokinimui; mokytojum J. Jasinskas. Šventadieniais ir šiaip liuosais vakarais, manoma surengti eiles viešų paskaitų (prelekcijų). Bus skaitoma: iš Politškos Ekonomijos istorijos, Istorijos kulturas, iš Astronomijos ir Geologijos. Prelekcijas skaitys: J. Stasiulevičius ir J. Jasinskas.

Prieg tam manoma surengti tam tikrą rašytojų Ratelį, kurio užduočia bus suteikti mūsų laikraščiams įvairių įvairiausių žinutes ir straipsnelius. Paskleidus didesnį spindulį šviesos, tarpe čionaitinių lietuvių, manoma, kad ir organizacijos pradės stiprinties.

Beje, hazletoniečiai nuo aukų irgi neatsisako, progai pataikius. Berzelio 12 d. pre K. Merkevičių, varduėse jo sūnaus, Kazimiero—Vytauto tapo surinkta «Kovos» fondai \$2.25. Aukavo šios ypatos:

K. Merkevičius, M. Merkevičienė, J. Kirtklis, L. Mažeika— po 25c.; A. Šergalis, E. Šergalienė— po 10c.; J. Žmuidina 30c.; J. Stasiulevičius 50c.; P. Rutkus 14c.; Nežinomas 6c. ir J. Žukauskas 5c.

J. K—lis.

Į pakvaišelių žardį.

Kur tik atsilankė taip vadinamas «tėvas K. Kapucinas», tai iš visur tenka skaityti pranešimus, kad šitas puskvailis, tamsybės apaštalas visur iškeikia mokslą, išradimus, gelžkelius, telegrafus, spaudą ir visą tą, kas atneša žmonijai daug naudos ir visas kulturiskas svietas gerbia ir augstina; bet jeigu kas tą stengtųsi panaikinti—žeminti, tad civilizuoti žmonės tikrai už beprotį palaikytų, bei už demoralizavimą viešai žmonių, į pakvaišelių žardį uždarytų.

Žinoma, kur tasai «tėvas kvailybės» jau yra buvęs ir švaziavęs, tai neužsimoka jį gaudyti, bet ten kur jis atsilankys ir viešai sakys savo kvailinimo ir demoralizavimo pamok-

Ius,
pasku
koje)
ba pe
jo pa
paimi
dį; iš
tai vi
nok j
napro
galės

D.
išleidir
pual. I
B.
per gri
Tilžėje
«F
drovės
\$1,25,
išviso
numer
V.
rašų V
dai pa
Loevy
Veikal

I.
ceriški
na, ka
P.
niau la
V.
migraci
P.O. B.

Šiu
Komite
«Kova»
Kom. p
atskaita
Ser
mas» J
apart d
gal— I
Ku
las atai
Ku
kalaiki
Ska
mas 9-t
tavojim
tės yra
Prekino

uskas— po 50c.
čienė, Raulinai-
, M. Logunienė
as 10c.

š Rateliui, pagal
3 Eikgsone Ave.

Cernauskas.

yklės vėl pradė-
tonės ir taip dar

pes, LSS. 80—ta

į nelaiko: orga-

estis. Kas svar-

ypata negali už-

Vienok viltis dar

žada vėl sugrįžti

ir pradėti tolesnį

įimų matosi, kad

įsteigti vakarinių

įtojų J. Jasina-

rais, manoma su-

skaitoma: iš Po-

uras, iš Astrono-

Stasinievičius ir

į rašytojų Ratelį,

įams įvairių įvai-

didėsnį spindulį

kad ir organiza-

isako, progai pa-

varduvėse jo su-

«Kovos» fondai

Kirtiklis, L. Ma-

o 10c; J. Žmui-

14c.; Nežinomas

J. K—lis,

K. Kapucinas,

šitas puskvailis,

iradimus, gelžke-

ša žmonijai daug

augština; bet jei

ivil-žuoti žmonė-

avimą viešai žmo-

u yra buvęs ir iš-

n kur jis atilau-

lizavimo pamok-

lus, kad nuėję bažnyčion apie 12 žmonių (susipratusių) ir paskui po pamokslą (nėra skirtumo kokioj Valstijojej Amerikoje), bet nuėitų pas County Coroner (pavieto daktarą), arba pas County Commissioner of Lunacy, su paaiškinimu apie jo pamokslus, o tada tą «kvailybės tėvą», be jokių ceremonijų paims ant protiško ištyrinėjimo ir pasodys į pakvaišėlių žardį; iš tenais, kaip jisai išeis (jeigu kunigėliai ir išgelbėtų dar) tai vienok, jau jam nereikės daugiau kvailinti žmones, vienok jisai negalės ilgiau užsilikti Amerikoje, nes kaip nepilnaprotį Emigracijos valdžia, sugražys ten, iš kur pribuvo, kur galės meškas savo kultūros mokyti.

A. Žemaitis.

Biblijografija.

Darbininko Sveikata, pagal d rą Kats'ą parašė P.Norkus. LSS. išleidimas N 11. Turtu ir spauda «Kovos» Philadelphia, Pa. 36 pusl. Kaina 10c.

Barbarizmas, apsireiškęs užgynime Rusų lietuviams spaudos per grafą Muravjov'ą (1863—1904). Parašė Perkunėlis. Išleido Tilžėje J. Vanagaitis; pusl. 16, kaina 10 pfenigų.

Pipiras, mėnesinis juokų laikraštis, leidžiamas «Pipiro» bendrovės Boston, Mass. Kaina metams Amerikoje \$1,00, užsienioose \$1,25, atskiras numeris 15c. Eina sąsiuvasis knyginių formato. Išviso apima 30 puslapių spaudos. Humoras, nėgi satyra pirmo numerio gana netikė.

Vinco Kudirkos raštai. Rinkinys visų Dr. Vinco Kudirkos rašų VI tomuose. Išleido Tėv. Mylėtojų Dr-tė. Surinko ir spaudai padavė Juozas Gabrys. Veikalas iliustruotas; paveikslai E. Loevy'o, vignetas piešė A. Broks. Spauda von Mauderode, Tilžėje. Veikalas turėtų rasti kiekvienoj lietuviškoj pastogėj.

Krasos Dėžutė.

LSS. 34 kp. Dalykas tame, kad pagarsinime išiskverbė zeceriška klaida, vietoj «37», sustatyta «34». Pataisius klaidą, išėina, kad buvo atsakymas 37 kuopai.

P. Mackevičius. Rankraščiai bus sunaudoti, bet kiti nuo seniau laukia «Kovojo» vietos.

V. Jokymas. Visugeriausia su tuo reikalu reik kreipties į Emigracijos biurą, atsakančiausiai per tarpininkystę P. Mikolainis, P.O. Box 62, New York, N.Y.

Administracijos Pranešimas.

Šiuomi pranešu, jog dėlei taip ilgo neužtvirtinimo per Veik. Komitetą Turtų Kont. Komisijos, negalėjau patalpinti atskaitą į «Kovą» už Gegužio mėnesį. Todėl tikiuosi jog greitai laiku Veik. Kom. praneš savo užtvirtinimą, o tuomet Turt. Kont. Kom. galės atskaitas pertikrinti ir apskelbs «Kovojo» kartu už du mėnesius.

Senai laukiamas didysis veikalas «**Moteris ir Socijalizmas**» jau darbe, jo padarymui reikalinga daug skambančių. Ypač apart darbo, reikia nemažai ir matarijolo (raidžių). Todėl draugai!— pasistengkit kiek galėdami rinkti prenumeratą

Kuodaugiau prenumeratorių pririnksite, tuo pigiau tas veikalas atsies ir daugiau Sajungai pelno atneš.

Kurie draugai norit minėtam veikalui prenumeratą rinkti, reikalaukite kviterijūšų iš «Kovos» administracijos.

Skaitau «Kovos» No. 26-tam, V-to Rajono konferencijos tarmas 9-tas «kad «Kovos» adm. padirbtų knygeles sąjungiečiam kvitavojimui mėnesinių duoklių». Todėl pranešu, jog tokios knygu-tės yra padirbtos, tik tegul kuopos reikalauja, o tuoj prisijūsiu. Prekiuoja po 2½ c. kiekviena.

«Kovos» adm, per J. Grinius.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešame jog «**Trititas**» Lasvosios dvasios giesmes ir dainos, jau toj bus prisijūstos iš spaustuvės ir greitai laiku, visiems prenumeratams išsiuntinėtos.

Todėl draugai! Kas da norite užsirašyti ir gauti už \$1.00 du egzempliorius, arba už 50 c. vieną egz., tad paskubėkite, nes laikas prenumeratos tik iki 31 Liepos (July) 1910. Po augsčiau paminėtam laikui prenumeratą nepriiminėsime, norintieji nusiprkti minėtą veikalą, turės mokėti daug brangesnę prekę. Todėl paskubinkite užsipeneruot kol da pigu.

Po 31 Liepos (July), iki 10-tai Rušpiučio (August), visus kviterijūšus drauge su pinigais už parduotus lapelius, sugražinkit «Kovos» administracijai, nes po 31 Liepos (July) prenumerata nebus priiminėjama.

«Kovos» adm. per J. Grinius.

Pranešimas.

Draugai! Skolingieji už organą «Kovą», už literatūrą, spaudos darbus, už apgarsinimus, malonėkite atsiteist S-gai. Visi tie, kurie skolingi seniaus trijų mėnesių, iki 15 Liepos (July) užsimokėti, nes reikia sutvarkyti Sąjungos finansai, reikia išduoti metinė apyskaita, todėl negražu bus apyskaitoj minėti jūsų skolas. Skolinguosius seniau 6 mėnesių ir ant paragimo neduodanėis jokio atsakymo link užsimokėjimo, idant nevilkt tas skolas da ilgiau, busin priverstas perduti bilas išskalektavimui «**Federal Collection Co**». Todėl draugai tikiuosi jog nenorėsite turėti tokius nesmagumus, atsimokėsit patį ir nedusite 10% kolektořiams išmokėt suprasdami, kad pinigai turi but branginami, nes jų ypač šiame surėdyme da labai reikia.

«Kovos» daministracija per J. Grinius.

50,000

KNYGU

Vysai Dykai Del Viru

BUK
VYRAS

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyrų. Knyga ta prastais, suprastais žodžiais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, išgyditi nuo užnuodijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negrōmulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenn, inkstu ir pusles ligas, ruma-tizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyrų lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakias jums kodėl jus kentat ir kaip galeit galutinaj išgyditi. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktara, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specialisku lygu. Temvkit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesiusk nekoku pingiu, tyk parašik sava varda, ir adreesa ant žemiaus paduotu kuponu, katra siusk jums šendena.

DYKAI GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., 1 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadiejma, aš norėčiau
jog Tamista prisistumeli mau vysai dykai vėna jusu knyga del vyrų.

Vardas.....
Adresas:..... Steltas.....

Keystone Phone Main 14-23
Bell Phone Lombard 2506 A.
DR. PHILIP ROVNO
423 PINE ST., PHILADELPHIA, PA.
Prisimimo { Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 8 P.M.
valandos: { Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėti rusiškai ir lenkiškai.

KATALIOGAS DYKAI
Kas Nusipirks Naują juokingų dainų knygele dainų Vainikėlis' kurios prekė 15 cent. tam Prisiųsime Katalioga Dykai. Tame kataloge Telpa aprašymai apie Elektriškų krutancijų paveikslų mašinas. Magišzkas Sztukas, lempas, visokių gatunkų knygas, drukuojemų mašinėliu Armoniku koncertinu Britvu, Laikrodėlių, Auksinių rašomų plunksnu, Spilkių, Žiedų, Lenciugelių, Strielbių ir tt. **George A. Pupausky & Co. Dep. 1** 2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Prie išsisukimo, Sudardimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančiu niekas taip greit nepamašina, kaip sutepimas su **Pain Expeleru**.
F. Ad. Richter & Co. 215 PEARL ST. NEW YORK.
Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo.

17 AKMENAIŠ "RAILROAD" LAIKRODĖLIS.

Ausuke užsukamas ir užstatomas, vyrams ar moterims Aukso dengtas, gvarant tuotas 20 metų. Lukštal abi pual uždaromi, gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko laiką, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkelio, ir per nuolat keliančius. Pasigalime vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrašą per C. O. D., leidžiame išguzminuoti ir užmokėti tik \$5.75 ekspresu. Jei rasite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėti \$35.00, jei jį tau atlytų pirkti iš kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlių mes duodame 14 karato paaukuotą retėžėlį su breloku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO.** 903 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

Gerai dantys yra neatbutinal reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentistą **Dr. J. I. Halpern** 868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.
Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda nanjus. Kalba lenkiškai.
Valandos: Dienomis 9 iki 8 vaka Nedėliomis 9 iki vak.

NAUJAS ISZRADIMAS

Sustiprinimui ir Užlankymui PLIAUKU.
Ar norite užlankyti plaukus ant galvos? stenka plaukai? galva plika? ant veido yra papučkai? norite gaut rodą, kaip išgydyt ligas? Jeigu plaukai stenka ir randasi Pleiekenų tai yra ženkle, kad galva pasiilks plika už keliu mėnesių jeigu nesigydyt. Jeigu norite galite atsiskukti per laiską, o bus isalysta Dykai visi aprasymai nuo ko plaukai stenka ir pleiekenų atsiradimas, gyduoles nesilunčiame panevali ir C. O. D. neblijokite parasyti laiską, nes už rodą neka tuos nė cento. Turime apie pusę milijono padėkavonių nuo žmonių visokių tautyčių. Rašyk pas: **Dr. Brundza Co. Broadway & S. 8th st. Brooklyn, N. Y.**

Mokykis angliszkai!

Aš mokinu skaitymo, siliabiavimo, aritmetikos, geografijos ir istorijos, geriausiu metodu ir su geriausiu pasisekimu. Drukuotos Lekcijos išsiuntinėjamos po visus pasaules kraštus. Rašyk postkartę. **Korespondencijinis Angliškas mokytojas Chas. A. Jaffe** 622 So. 11th Street, Philadelphia, Pa.

Skaitytojus.

Gerbemiejai! kurių prenumerata dar likosi neatnaujinta, malonėkite nevilkinti, bet prisiųsti užmokestį atnaujinimui idant nesu sitrukdytų laikraščio siuntinėjimas. *Kovos administracija.*

Pirmulnins ir Seniausias Lietuviu Juokų ir Satyros Laikraštis "DILGĖLĖS"

Su juokdariszkais, originališzkais paveiksiais, einas penktus metus (nuo 1906 m.) Per ketverius metus "DILGĖLĖS" teip bujojo, kad dvigubai paelistorino ir pasilgino, o dabar, ant penktų metų amžiaus, daugiau kaip dvigubai pasitarkino: buvo mėnesinis, dabar—DVISAVAITINES, t. y. leidžiamas kas dvi nedėli. Teip padidėjusiose ir tankiose "DILGĖLĖSE" telpa jau ne tik daugybė juokų, pajuokų ir paveikslių, bet ir visokių naujienų ir aprašymų iš politikos, gyvenimo, mokslo ir dailės. "DILGĖLĖS" užstoja skriaudžiamuosius, bet dilgina visų pakiojimus. Kalba visiems suprantama, nes dilgant ir nepikta. Prenumerata: metams 1 doleris į visas šalis, pusei metų 60c. Užrašyk tuojaus. Rašyk šiuo "D." leidėjų adriau: :: :: :: :: :: :: ::

Baltrušaitis Bros. 2304 Fifth Avenue PITTSBURG, PA

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.
Gražus prie laikrodėlio socialistiškas retėželis su globu, broliškal sveikinancios dvi rankos arba su švyturin ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.
Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paaukuotl—25c; daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami sluskit pinigų krasos ženkleliais arba Money Orderiu. "Kovos" Administracija.

Revoliucijos Gimimo Momentas.
NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momenta: sukylimą liaudies pries cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X16 colių, prekė su prisilantimu 20c, daugiaus imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodam todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų klases revoliucijoniškas mintis.
Norintieje turēt šį paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

Pranešimas.
Šiuomi pranešame, jog jau sulaukēm ir 4-tą No. «Visuomėnės». Prekė 25c. Kartu NN. 1-2-3 ir 4-tas, tik už 80c. Kurie norire tą naują pirmėivišką laikraštį skaityt, prisiųskit krasos ženkleliais užmokestį «Kovos» Administracijai, o tuoj bus jums prisiųsta. Adresuokite sekančiai: «Kova», 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

Atyda LSS. 14-tai kuopai Baltimore.

Mēs atsilankiusiej 1 d. Liepos į susirinkimą, nutarėme vienbalsiai psmėnesinių susirinkimų nelaikyti vasaros mėnesiuose, del to, kad šiluma nepavelina ramei sėdėti uždarytam kambaryj ir toki susirinkimai liekasi be naudos. Taipgi perkeitėm dieną psmėnesinių susirinkimų, iš Nedėlios į Četvergą; praeitą laiką atsi-būdavo pirmą nedėdienį po 15-toi pirmą Četvergą; tokiu būdu po vasaros šiltam sezonni. atsibus pirmas psmėnesinis susirinkimas 22-rą Septemberio.
Sekt. K. Mikolaitis.

Pranešimas.

Atkreipiu atydą į narius 21-mos kuopos, kurie išvažinėjot kitus miestus, kad praneštumēt savo antrašus, kur gyvenat, ypač kuopos viršininkai, nes yra drug svarbių reikalų. Atsišaukit žemiau paduotu antrašu: Simas Juodsnukis, P. O. Box 746, Herrin, Ill.

ATSIŠAUKIMAS.

Šiuomi atsišaukiu į savo pažistamus, ypač į tuos, kurie man dar po truputį skolingi, kad atmintų ant mano dabartinio blogo padėjimo, nes esu labai dručiai susirgęs ir nesenei po operacijai parėjęs iš ligonbuočio. Gal atmins mano pažistami, mano blogą padėjimą, jog darbo dirbti negaliu ir tuom gal sugrąžis man nors tuos pinigus, kuriuos nuo manęs dar geresniuos laikuos pasiskolino, tuomi gal pagelbės man šiek, tiek sveikata sustiprint, nes kitaip, gali patikt mane nelemtas likimas.
Prieteliškai, J. Bajjerčius.

Pinigus galite siųst «Kovos» redakcijon.

Draugai skaitykit ir plalinkit „Kova“